

UBL: BKNOOG 356: 6

18356

DE

6

VRIEND EN VYAND.

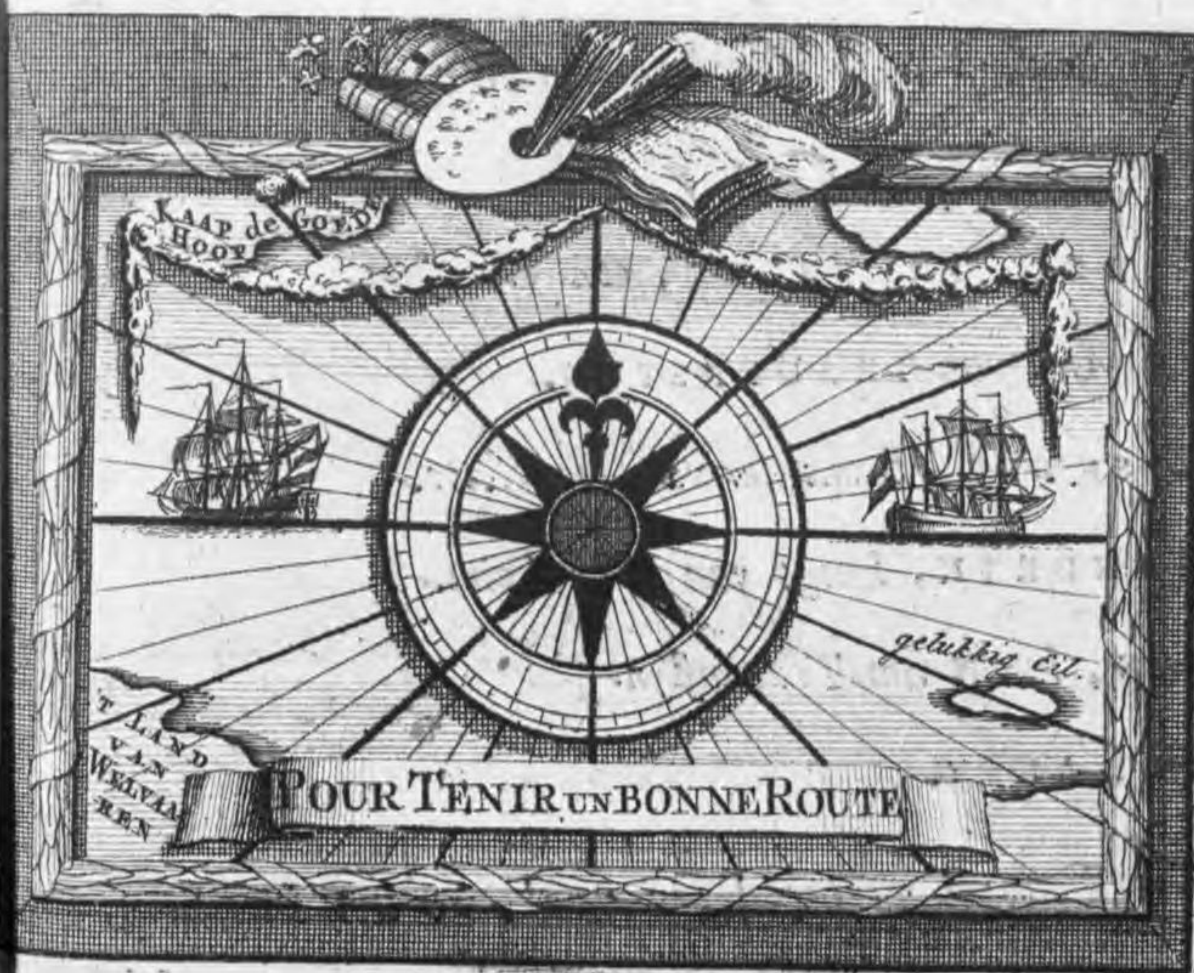
B L T S P E L.

Na de

TWEEDE VERBEETERDE DRUK,

UYT HET

HOOGDUYTS VERTAALD.

Te AMSTERDAM,

By { WILLEM COERTSE, JUNIOR In de Sint Janstraat,
 EN
 DIRK SCHURMAN. In de Jonge Roelof-Steeg.
 BOEKVERKOOPERS, 1777.

Göchy

VERTOONERS,

VAN WALLENTHAL.

VROUW VAN WALLENTHAL, *Zyn tweede Ega.*

HENRIËTTE, *Voordochter van Wallenthal.*

VAN WENDHEIM.

BARON, FREYBERG, *een Oversten.*

BARON van TRAUENSTYN.

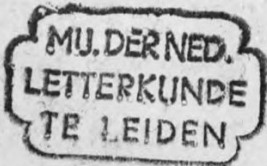
LISETTE, *Kamenier van Henriëtte.*

HENDRIK, *knecht van Wendheim.*

JAN, *knecht van Trauenslyn.*

een LAKEY.

*Het Tooneel verbeeld een zaal, in het Landhuys
van Wallenthal.*

DE VRIEND EN VYAND. BLYSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

WENDHEIM, HENDRIK,

WENDHEIM.

Nu wat is de Oorzaak, dat gy my met zó een Vaar-
dige Wenk hebt geroepen, daar wy nog eeven by
het Ontbyt by Elkander waaren? gy weet hoe zeer ik
alles te vermyden heb, dat my maar aanzien doet,
als of ik een Gehymenis heb.

HENDRIK.

Wat ik uw te zeggen heb, Lyd geen tydt ver-
zuym, Jan is hier; ik heb hem daar even in de
Tuyngezien, en hy zal op het oogenblik in dit Slot zyn,
hoe zal ik my tegen hem gedraagen?

WENDHEIM.

Wat is dat voor een Mensch, en wat gaat myn zyn
komst aan.

HENDRIK.

O! Gy hebt een klyn Geheugen; weet gy niet meer
dat de Jonge Baron, die gy doorstookten hebt, een
bediende had, die zo heet?

A

WEND

W E N D H E I M.

De Baron zyn bediende is hier? — Gy hebt veel Licht niet recht gezien; wat zou hy hier doen?

H E N D R I K.

Dat weet ik niet; maar dat ik hem gezien heb dat is maar al te waar.

W E N D H E I M.

Zouw hy gewaar geworden wezen dat ik hier ben.

H E N D R I K.

Dan moest hy Tooveren kunnen; als hy dat wist.

W E N D H E I M.

Intusfchen, zal hymyn hier zien; en myn gehymme- nis Verraaden. — Gy moet hem voor zien te koo- men en met hem spreekte, en alles aanwende, om hem tot Stilzwygen te Beweegen.

H E N D R I K.

Maar genadige Heer, waarom vertrouwd gy uw zaak aan de Heer van Wallenthal niet, die aan U zo veel verpligting heeft, en zo veel doet om U vertrou- we te verdienen?

W E N D H E I M.

Ach! met welk een gezicht zoude ik hem ontdek- ken, dat ik een Moorder ben? ik wilde het gaarne voor my zelf verbergen!

H E N D R I K.

Een Moorder? — waarom gebruykt gy dit ver- achte woord? gy heht een Mensch op een honnet- aard,

aard, naa de Regelen van u Staat, van het Leven berooft.

W E N D H E I M.

O! Mochte doch alle die deze Barbaarfe gewoon- te verdedigde, maar een vierde uurs dat ondervinde; dat ik ondervind!

H E N D R I K.

Maar gefchiede Dingen laaten zich niet veranderen.

W E N D H E I M.

Gy weet, dat hy zyn eenige Zoon nog kortelings in een Duël verlooren heeft, hoe zeer moet een zo ongelukkig Vader tegen de Duëlle gefeld wezen; en wat zal zyn Dochter zeggen? zal zy my wel willen toelaaten om haar hand te verwerven? een Mensch die zyn Hand noch van Bloed Rookt, die zyn Leven voor de vervolging van bet Gerecht niet bevryd is?

H E N D R I K.

Als men de Redenen van de bediende geloof mag geeven; zo moet gy wynig Staat op de Dochter maa- ken; men zegt, dat 'er een Verbintenis tusfen haar en de Heer Overften van Freyberg geflooten is.

W E N D H E I M.

Gy ziet intusfchen, dat de Heer Overften morgen na de Armée trekt, en dat nog aan geen Voltrekking van deze Verbintenis gedacht word.

H E N D R I K

Dat is waarlyk geen flegte Voorbeduyding voor U-

W E N D H E I M.

Ach Hendrik; veelicht was myn Geluk naby, als ik het wagen konde, om my te ontdekken, als niet deze schrikkelyke Daad my tot Stilzwyge Dwong.

H E N D R I K.

Daar even had ik vergeeten, uw een Paket met brieven te behandigen, die voor een half uur, een eenige Bode gebracht heeft, (*hy krygtze uyt zyn zak en geeftse aan Hem.*)

W E N D H E I M.

(*Na ze open gebrooken, En een Brief geleezen te hebben.*) Dat kan ik niet begrypen. — Myn Secretaris Schryft my, ik kan in zekerheid na Hannover te Rug keeren, als of men geen Werk van myn Duël gemaakt had, zo spreekt daar Licht geen Mensch meer van. (*Hy breekt een anderen Brief open en ziet hem vlytig Deur.*) Deze Brief getuygd dat zelve. — De Ongelukkige die ik Ontlyft heb, moet in 't geheel geen Bloed-Verwanten, noch Vriende hebben, wyl zich niemand zyn dood aantrekt, (*hy blyft in gedachte staan.*)

H E N D R I K.

Des te beeter; weest maar goeds-moeds, en verlaat deze Melancolike Gedagte, die uw zo ontrufft, Laat gy. —

W E N D H E I M.

Veellicht was het een eenige Zoon, van een verlaate Weduwe de eenige Steun van een ongelukkige

ge

ge Famielje, die het aan vermoogen en aanzien ontbreekt, om een Proces tegen een Perzoon van myn Aanzien te beginnen, en die veellicht met geboogen kniën de Wraak des Hemels over my smeekt.

H E N D R I K.

Met wat voor Bedroefde Voorstellingen Marteld gy u zelve.

T W E E D E T O O N E E L.

W A L L E N T H A L, W E N D H E I M, H E N D R I K.

W A L L E N T H A L.

Vergeef het my myn Vriend: dat ik uw zo kom Stooren, ik neem zo veel Deel in uw Gehyme Druk, dat ik niet langer wachten kan, om uw te vraagen of gy ook eenige goede Narichten hebt bekomen. — Maar uw Gezigt zegt my het tegendeel, ik beklag uw, en voel uw smert met uw, hoe wynig ik ook van de Oorzaak derzelve onderrecht ben.

W E N D H E I M.

Vergeef my deze Stilzwygendheid, Heer van Wallenthal, — Ik ben uw zo veel verpligting Schuldig, en ik schaam my zelf. —

W A L L E N T H A L.

Spreekt toch niet van verpligting, myn Lieve Vriend, ik ben uw meer schuldig als ik uw Ooyt be-talen kan, gy hebt my op een Grootmoedige wyze het Leven gered. —

A 3

W E N D.

DE VRIENDEN VYAND.

WENDHEIM.

Een ieder zouw in myn Plaats het zelve gedaan hebben; maar geen anderen zouw een dienst die men Verplicht is van cenen Onbekenden, die zich Hardnekkig wygerd, om zyn omftandigheid te ontdekken, met zo een overvloed van Goedheid vergelden.

WALLENTHAL.

Spreekt toch zo niet, ik kan uw nooyt myn Schuld betaalen, ik wenschte maar uw Omftandigheid te wooten; om uw te kunnen dienen.

WENDHEIM.

Beloofst gy my, om deze Ontdekking noch een wynig te verschuyven, dan zal ik myn zaak uw Vertrouwen.

WALLENTHAL.

Gy zult my een Ongemeen Vergenoegen daar door doen krygen, — maar ik heb u in u gesprek gestoord, ik laat u weeder alleen.

WENDHEIM.

Neen myn Heer van Wallenthal, ik heb myn bedienden niet meer te zeggen; ik zal u gelyden.

DERDE TOONEEL.

HENDRIK (*Alleen.*)

Myn Heer is waarachtig een Gek, met zyn Geheimmen, als ik zo een Heldendaad begaan kon-

B L Y S P E L. 7

kon, ik zou daar een groote Eer instellen. — Maar tot myn Ongeluk heb ik het Vegten niet geleerd.

VIERDE TOONEEL.

JAN, HENDRIK.

JAN.

Zal ik myn Oogen betrouwen, of is het een Tooverwerk? Hendrik hier in het Slot?

HENDRIK.

Zie daar, Jan: wat henker! hoe komt gy hier?

JAN.

Hoe ik hier kom? — Laat myn veel Liever vraagen, hoe het moogelyk is dat gy hier wezen kunt? maar veellicht zyt gy een verkeerden.

HENDRIK.

Neen ik Staa hier voor uw, ik ben het zelf, maar wat doet gy hier? hebt gy ons opgezogt?

JAN.

Wanneer ik u had willen zoeken; zo waar ik eer de heele Waereld door Gereyft, eer ik in dit Slot gekoomen was, Want daar is geen Plaats onder den Heemel, die uw Heer meer te vermyden had, dan dezen.

HENDRIK.

Gek, waarom dat? wy zyn hier Recht wel aan;

8 DE VRIEND EN VYAND.

geland, myn Heer heeft de beste Kamer in het Slot, en ik ben met de myne ook wel te vreedē, en wy worden hier voortreffelyk gespyft, en de Wyn vlocit hier als Water.

J A N.

Ik wil uw wel gelooven, dat de Wyn als Waater u in de Keel geloopen is, want gy spreekt, als een beschonkene, hoe is het moogelyk; dar gy hier in het Slot gekoomen zyt? gy dient immers noch by uw Ouden Heer?

H E N D R I K.

Ja Jan; maar ik verzoek uw zyn Naam. —

J A N.

En met dees uw Heer, den Graaf van Swaneveld, zyt gy hier in het Slot?

H E N D R I K.

Ja, zinds drie weeken zyn wy hier geweest.

J A N.

Drie weeken?

H E N D R I K.

Drie weeken, en als het na myn zin gaat, zo zullen wy nog lang hier blyven.

J A N.

Ik kan het my niet begrypen.

H E N D R I K.

Het is doch zeer begrypelyk, myn Heer, heeft den

B L Y S P E L. 9

den Heer van Wallenthal een zeer gewigtige Dienst gedaan.

J A N.

Een zeer schoone Dienst; de Hemel bewaar my voor diergelyhe Diensten.

H E N D R I K.

Hy heeft hem het Leven gered.

J A N.

Het Leven gered? waarlyk Vriend gy Droomd, of gy Raaft; heeft hy hem het Leven gered, wanneer hy hem door en weer door stak?

H E N D R I K.

Dat gy uw Ooren opende, wie Spreekt u van uw Heer? ik spreek van de Heer van Wallenthal de bezitter van dit Slot.

J A N.

Maar weet gy dan niet dat myn Heer! —

H E N D R I K.

Wild gy my dan noyt laten Uytspreeken? — Wanneer myn Heer de uwe doorstookē had; zo zette wy ons terstond te Paard, wy byde gansch alleen, Rysde een tydt lang rondom de Grenzen van het Ryk, en gaven ons in ieder Stad, daar wy ons ettelyke Dagen ophielden, een anderen Naam, eyndelyk kwaamen wy in een Dorp dat aan het eynd van een Woud legt, wy vonden die Plaas zo aangenaam, dat wy beslooten, om eenige Dagen daar te blyven.

A S

J A N

10 DE VRIENDEN VYAND.

J A N.

Wat voor een Razend besluyd is dit?

H E N D R I K.

Zwyg! of gy zult geen Woord meer hooren; in den Avond, naar onze aankomst ging myn Heer in het Woud wandelen, wy waaren een wynig ge- gaan, als wy Degens hoorde klinken, myn Heer Liep om te zien, wat 'er voor viel, en ik verftak my in een Graf.

J A N.

Dat had gy wel bedacht

H E N D R I K.

Gy kunt uw pryze spaaren; — Ik loerde in myn Graf, tot ik merkte dat alles stil was, ik vond myn Heer by een anderen Heer, dat was de Heer van Wallenthal, en hoorde dat myn Heer hem van twee Rovers gered had, die zamen gewond en gevlugt waaren, wy gingen daar op na dit Slot, en zinds die tydt Leven wy daar op, als of het ons toebehoorden. — nu heb ik uytgesprooken, nu kunt gy spreken, als gy wilt.

J A N.

Maar is het mogelyk, dat de Heer van Wallenthal, zyn Zoon zo vergeeten heeft dat hy. —

H E N D R I K.

Zyn Zoon zal hy gewis noyt vergeeten, maar wat heeft doch myn Heer met Wallenthals Zoon van doen?

J A N.

B I L Y S P E L. II

J A N.

Gyhoud uw alwillens dom; het is niet moogelyk; dat gy het niet weeten zoud.

H E N D R I K.

Wat dan?

J A N.

Dat het Wallenthals Zoon was, die uw Heer Doorftoken heeft.

H E N D R I K.

Gekhyd, — myn Heer Doorftak de uwen by Hanover, en Wallenthals Zoon is in Braband Doorftoken.

J A N.

En ik zeg uw, Hy is in Nederzaxen Doorftoken, en geen ander, dan uw Heer, is zyn Moorder.

H E N D R I K.

Maar, uw Heer die was een Baron. —

J A N.

Baron op de Rys, Heer van — in Huys, en dat is even als of men zegt, Hendrik en een deugeniet.

H E N D R I K.

Een deugeniet zyt gy zelf. — Maar wat vooreen Vervloekt Toeval is dit, hoor myn lieve Jan; gy moet ons niet verraden, myn Heer heeft ook

zyn

12 DE VRIEND EN VYAND.

zyn Naam verandert, en noemt zich maar slegts
Heer van Wendheim,

J A N.

Ik wil ook zelve hier niet bekend zyn ;

H E N D R I K.

Wat? kent men uw hier dan niet? de Bedienden
van de Zoon van het Huys?

J A N.

Neen, en zinds dat myn voorige Heer dood is,
dien ik niet meer by hem.

H E N D R I K.

Wat doet gy dan hier?

J A N.

Ik meld myn tegenwoordige Heer, de Baron
van trauwenstyn aan, want als men gewaar wierd,
dat ik by de Zoon van dit Huys gediend had, zo
zouw ik een zwaar Examen, wegens zyn Duël,
moeten uytstaan.

H E N D R I K.

Goedt, nu ben ik verzekerd dat gy niet klappen
zult.

J A N.

Uw Heer zal doch niet denken om hem hier Langer
op te houden?

H E N D R I K.

Ach, myn lieve Jan, gy weet noch niet alles,
myn Heer is Verlieft op de Dochter van dat Huys,
en gy kunt dus wel denken, dat hy niet van zins is
om zo schielik weg te ryzen,

J A N.

B L Y S P E L. 13

J A N.

Zo? die Liefde mag hy wel verzetten.

H E N D R I K.

Wanneer gy intusfchen wilde. —

J A N.

Wel gezyt, door myn zal hy niet verraden wor-
den. Maar de Dochter weet al de Omftandigheid,
behalven de Naam des Moorders, dien myn Sterven-
de Heer my Ernstelyk beval te verzwigen?

H E N D R I K.

Nu, als zy die dan niet weet.

J A N.

Gy moet alzo uw Heer de gantsche zaak Ont-
dekken, en hem zeggen, dat hy zyn geval niet
Verhaald, want zy zoude zomwyle merken dat zyn
geval en haar Broeders geval, een geval is.

H E N D R I K.

O! Gy kend myn Heer niet, hy heeft zulken
naauwe Concientie, die om de henker niet Deugd,
en die hem zonder dat hem iets lette, zomtyds
een slimme Stryd gespeeld heeft, wanneer hy deze
Zaak gewaar word, zo moet gy gelooven dat Hy
zig Verpligt zal achte, hem zonder Affchrik te
ontdekken.

J A N.

Nu, wyl hy dan een Gek wil weezen, wie kan
het weeren?

H E N D R I K.

14 DE VRIENDEN VYAND.

HENDRIK.

Hoor, ik wil myn Heer niets van de zaak zeggen; Veellicht blyft het geval verzwegen, tot hy met de Dochter verbonden is. En dan —

JAN.

Stil daar komt iemand! pas op dat gy niet laat blyken, dat gy my kend.

HENDRIK.

En gy, neemt dog wel in acht, om myn Heer niet anders dan myn Heer van Wendheim te noemen.

VYFDE TOONEEL.

FREYBERG, HENDRIK, JAN.

FREYBERG.

Zyt gy daar, Hendrik, het is myn lief, dat ik uw hier aantrefte, wy zullen een paar woorden met elkander spreken. maar gy myn goede Vriend, waar van daan zyt gy? En wat doet gy hier?

JAN.

Ik dien by den Baron van Trauenstein, ik melde hem hier aan, en maak by deeze gelegendheid my by deze bekend, ik zie dat uw genade met hem alleen zyn wil, en gaa heen.

ZES.

B L Y S P E L. 15

ZESDE TOONEEL.

FREYBERG, HENDRIK.

FREYBERG.

Hoor, myn lieve Hendrik, men zegt van uw, dat gy de kroon van de verzwygende Bedienens zyt, ik heb lust, een proef daar van te nemen, zou uwe Verzwygheid wel deze Beurs wederstaan kunnen?

HENDRIK.

Genadige Heer Overfte; myn Stilzwygheid, heeft zonder daar op te roemen, al menig een proef doorgestaan, maar ik voel toch, dat ze op het gefigt van uw Beurs begint te wankelen.

FREYBERG.

Daar neem hem aan (*hy geeft hem de Beurs*) du, wat wilt gy my dan verhaalen?

HENDRIK.

Alles wat ik weet, en wat uw genade wenfcht of verlangft te weeten.

FREYBERG.

Goed, vooreerst, zou ik gaarne weeten, hoe of uw Heer ygentlyk heedt?

HENDRIK.

Ey, weet gy dat niet? hy heet Heer van Wendheim.

FREY-

FREYBERG.

Gek, zyn waare Naam wil ik weeten, want, dat deze maar aangenoomen is, loochend hy zelf niet.

HENDRIK.

Myn heeft hy noyd daar iets van gezegt.

FREYBERG.

Is Hy van Adel? van goede Famielje?

HENDRIK.

Ik weet niet dat de Famielje van Wendheim juist zeer beroemd is, heb gy in de Historie daar ook iets van gelezen.

FREYBERG. (*Lacht*)

Heeft hy Vermogen.

HENDRIK.

Ik kan het niet denken, Schoon dat het ons nieregens aan mankeerd. maar hy is gantsch niet gierig en men zegt, dat Ryke Lieden zo zyn.

FREYBERG.

Is zyne Gemalin noch Krank?

HENDRIK.

Ik heb het noyd van hem gehoord.

FREYBERG.

Van welk oort kwam uw Heer? als de Heer van Wallenthal hem aantrof?

HEN.

HENDRIK

Hier van het naaste Dorp ik weet zelve niet hoe het heet:

FREYBERG.

Monfieur Hendrik; gelieft niet met my te spotten;

HENDRIK.

Wanneer myn reden het ongeluk hebben uw Genade te mishaagen; zo wil ik my in u gunft beveelen.

FREYBERG.

Blyf: hoe lang hebt gy by deze Heer gedient?

HENDRIK.

Dat kan ik niet recht zeggen; wanneer men niet lezen of fchryven kan zo vergeet men alles.

ZEVENDE TOONEEL.

FREYBERG, HENDRIK.

VROUW v. WALLENTHAL, LISETTE.

FREYBERG.

Genadige Vrouw; ziet hier een wonder der Verfwygendhyd.

VROUW v. WALLENTHAL.

Ach! laat de Gek gaan; gy kunt tog niets van hem te weeten komen; hy is door alle Proeyen heen.

B

HEN.

HENDRIK.

U Genade zoude my rood maaken, wanneer gy voortvaarde; dan ik ben verstandelyk beschyden — maar genadige Heer! gy hebt gewis in lang geen geld flegter weggeven, als dat, ik de Eer gehad heb van uw te ontvangen.

FREYBERG.

Goed ik schenk het u, tot belooning uwer stilswygenhyd.

ACHTSTE TOONEEL.

VROUW V. WALLENTHAL, FREYBERG,
LISETTE.

LISETTE.

Waarlyk, de Heer van Windhym moet een toevremiddel hebben waar door hy alle lieden fwygende maakt, die hy in zyn dienst gebruykt, daar even heb ik weeder een gesprek met een Karel gemaakt die Brieven aan hem bracht, maar om niet; hy was zo stom als een Vis; zo ras men aan zyn Heer kwam, schoon hy anders voortreffelyk praaten kon.

VROUW V. WALLENTHAL.

Het is wat schrikkelyk, myn gemaal schenkt zyn vertrouwen, zyn Vriendschap, alle mogelyke soort van achting, aan een mensch die veellicht van het slechteste gepeupel, of die veellicht de grootste Booswicht is.

FREY

FREYBERG.

Overhaast u niet te zeer, genadige Vrouw, deze Man, is met zo veel groote, en met zo veel Edle denkbeelde bezielde, dat ik hem onmoogelyk voor een booswicht kan verdenken, schoon hy my op de aldersterkste wyze beleedigt.

VROUW V. WALLENTHAL.

O, hy beleedigt ons alle op een gelyke wyze door die onbeschaamde stilswygenhyd, daar hy met vermoogende lieden, als met zyns gelyke omgaat.

FREYBERG.

Daar van spreek ik niet, genadige Vrouw, veellicht heeft hy eenig Recht daar toe, maar gy hebt zonder twyfel bemerkt, hoe zeer hy my in 't byzonder beleedigt heeft.

VROUW V. WALLENTHAL.

U — myn Heer Oversten, hoe dan.

FREYBERG.

Ik wilde het u gaarne zonder getuygen zeggen.

VROUW V. WALLENTHAL.

Goet! ik wilde ook gaarne met u zonder getuygen spreken, Lisette laat ons alleen.

NEGENDE TOONEEL.

VROUW V. WALLENTHAL, FREYBERG.

VROUW V. WALLENTHAL.

Nu, Heer Oversten gy Reyft morgen alzo weg?

FREYBERG.

Gy weet, dat ik moet.

VROUW V. WALLENTHAL.

En gy staat met Henriëtte nog even als te vooren.

FREYBERG.

Ach; zy bemint my niet.

VROUW V. WALLENTHAL.

In der daad myn Heer; gy hebt een byzondere aart om te beminnen, voor langer als een half Jaar, hielt gy by my, om myn stiefdochter aan, ik heb uw myn Woord gegeven, en besorgde u ook de bewilliging myns gemaals; gy Reyft morgen ten tweedemaal weeder af, zonder een schreede, verder gekoomen te zyn als voor zeven maanden — hebt gy veellicht uw zin en gedachten wegens de perzoon van myn Dochter verandert? weet gy, dat dit de schandelykste Belediging is, die men een voornaam Adelyk huys bewyze kan?

FREY-

FREYBERG.

Nu Waarachtig, genadige Vrouw dat is een aardige straf Predikatie die gy my daar houdt, gy twyffelt of ik Henriëtte nog bemin, wie zoude haar niet minnen, die haar kent, zo als ik haar ken? — voor een half jaar maakte gy en u gemaal, myn door U bewilliging het gelukkigste mensch, doch ik bekenne myne swakheid, ik geloofde van u Dochter een wynig bemind te worden, en veellicht was ik haar ter dier tyt niet onverschillig — Ze verzogt om haar te bedenken een tyd van vier weken — deze tyd was nog niet verstreken, als de Dood uwes Zoons; ons al te zamen in de diepste droefheid stortede, Henriëtte wygerde in de eerste weken der droefhyd zig te verklaaren, ik moest af Ryzen zonder na haar verklaring te kunnen wachten, na een treurig afweezen kwam ik vol hoop te rug, maar myn ongeluk voerde even na my Wendheim hier, nauwlyks was deze onbekende hier twee dagen geweest, als ik myn Minnares ganfch verandert vond.

VROUW V. WALLENTHAL.

Wat waagd gy om myn te verstaan te geeven? — is dat die belediging, die gy ons toegevoegt had? houd gy de Dochter des Heers van Wallenthal voor zo slecht dat zy een mensch zonder geboorte, zonder Staat, zonder naam, een mensch die door zyn

B 3

ge-

gehym zig verdacht maakt, anders als met onverschillige oogen aan zou zien?

F R E Y B E R G.

De Liefde ziet niet op alle deze ernstige vooruitzichte.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Het staat zeer schoon voor u myn Dochter diergelyke zaaken aan te dichten, het gemeen heeft zyn aard om te beminnen, en de Persoonen van Adel de hunne.

F R E Y B E R G.

Genadige Vrouw; gy word moejelyk, als ik —

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

En dat met het grootste recht, gy beleedigt niet alleen de Eere van myn Dochter, gy beleedigt ook myn scherp opzicht.

F R E Y B E R G.

De oogen eens Minnaars zien hier in sterker, en geloof my dat ik u zeg, sterker als die van een Moeder.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

O, ja zo scharp en zo mal, wanneer gy de Microscop der yverzucht te hulp neemt, dat gy vliegen voor Aadelaars aanziet.

F R E Y

F R E Y B B R G.

Men [gebruikt geen Microscop, om de klaarblykelyke verandering in haar handelwys tegens my, en om haar liefde tegens Wendheim waar te neemen.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Ach, gekheeden; inbeeldinge, zy zal nog altoos plaats genoeg in haar hart overig houden, om u zo zeer te beminnen, als ergens een Daame aan alle Hooven van Duitsland, haar Gemaal bemind.

F R E Y B E R G.

Ik zoude schier denken, dat die Duytsche Dames zo zeer Frans geworden waaren; maar, als het zo was; ik ben een Zoldaat, en geen Hoveling, ik zal myn Vrouw beminnen, en wil weeder bemind worden.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Dat is door een zeer fyne strek gezyt, dat gy myn Dochter niet hebben wil;

F R E Y B E R G.

Gy beschuldigt my te onrecht, genadige Vrouw, ik zoude Gelukkigste mensch des weêrlds zyn, wanneer u Dochter my met haar hand vereert, ik ken haar, en ik weet gewis, dat zy haar hart geeft, dien zy haar hand geeft.

B 4

V R O U W

VROUW V. WALLENTHAL.

Gy zult Henriëtte bekoomen, zo ik iets vermag, het Huwelyks Contract lyt vaardig, ik wil het in u hand geeven, zyt gy dringend en iverig, veellicht vind gy nog heeden een gunstig oogeublik, dat gy Henriëtte tot onderschryven bepraaten kund;

FREYBERG.

O, Genaadige Vrouw hoe veel Goedhyd.

Einde van het Eerste Bedryf.

TWE E.

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

HENRIËTTE, FREYBERG.

(Met het opgaan van het Gordyn met elkander zittende te spreekn.)

FREYBERG.

Zal ik dan alle myn verwagtinge gansch en gaar verliezen? wilt gy my niet een wynig die hoop laten, U by myn wederkomst gunstiger te vinden?

HENRIËTTE.

Waarom zal ik U laten hoopen, daar ik van te vooren zie, dat ik ze niet zal kunnen vervullen? ik heb myn hart doorzigt, ik heb tegen U de grootste Hoogachting. maar, ik kan dat niet tegen U bevinden, wat ik tegen een Ega wensch te bevinden.

FREYBERG.

Maar, bedroefde Vrouw; daar was tog voor-deezen een tyt, dat gy my hoopen liet, dat ik gelukkig zou worden;

HENRIËTTE.

Dat was die tyd; die ik zonder dat ik myn hert doorzigt te hebben, bestemd had; steld U eens in myn plaats, Heer Oversten, een man, die ik hoog-

B 5

acht,

acht, bied zig my, met bewilliging myner ouden tot een Echtgenoot aan — ik neem eenige tyt om te onderzoeken, of ik hem myn hart geven kan, ik vinde, dat het my onmogelyk is zyn wensch te vervullen, ik schaam my om hem iets van deze dlngen te zeggen, en wensch dat hy het uyt myne handelwyze tegen hem rade kon — heeft deze Man oorzaake om zig over my te beklagen?

F R E Y B E R G.

Hy beklagt zig niet; maar hy bedroeft zig over zyn ongelukkig noodlot

H E N R I Ë T T E.

Zoud gy U dan voorgelukkig schatten; wanneer ik U na de verklaring die ik u gedaan heb, myn hand geven wilde?

F R E Y B E R G.

Ach Henriëtte, die vraag is zwaar te beantwoorden? ik zoude in den beginne niet gelukkig zyn, wyl gy het niet zoude zyn; maar ik vertrouwe met te hoopen, dat het my met de tyd gelukken zoude, die plaats in U hert intemenen, welken — de —

H E N R I Ë T T E

Nu; gy swygd?

F R E Y B E R G.

Gy wild dan, dat ik voleinden zal? — welken de Heer van Wendheim in neemt.

H E N-

H E N R I Ë T T E (*Verbleekt, maar hersteld
zig schielyk weeder.*)

Wendheim — hoe vald U dat in? in waarhyd ik verwondere my over U scherp gezigt.

F R E Y B E R G.

Ik heb het tot myn ongeluk, al te duydelyk bemerkt.

H E N R I Ë T T E.

En gy zyt van uwe Liefde nog niet genezen?

F R E Y B E R G.

Gruwame gy spot met my?

H E N R I Ë T T E.

Wyl gy het verdient.

F R E Y B E R G.

Men verdient om van u bespot te worden als men mint?

H E N R I Ë T T E

Niet als men mint, maar wel als men Yverfugtig is.

F R E Y B E R G.

En wie zoude het in myn plaats niet zyn? Maar hy komt (*Wendheim komt en hoort dit volgende*) gy zult zien, dat ik door myn Yverzugt niets onhoffelyks zal bedryven, ik laat u met de Vyand myner rust alleen.

H E N-

HENRIËTTE.

Het zy dat gy gaat, of blyft, heer Overften daar is my niets onverschilliger als dit.

TWEEDETOONEEL.

HENRIËTTE, WENDHEIM.

WENDHEIM.

Hoe benydenswaardig zou myn Noodlot zyn, genadige Henriëtte? als ik iets dorst gelooven, dat zyne woorden my te kennen gaven.

HENRIËTTE

Gy weet heer van Wendheim hoe veel geloof, dat de Droom van een Yverfugtigen verdient.

WENDHEIM.

Ik weet het, Lyder; maar ook de Geringfte fchyn is toerykend om een hoop te Formeeren, wiens vervulling ons de Gelukkigfte menfch maaken kan.

HENRIËTTE

Gy zyt zeer Galant.

WENDHEIM.

Niet galant, maar oprecht; — O! Vergeef my een bekentenis, die ik nog in lang niet had durven waagen om te doen, zo niet deze geleendheid
zig

zig van zelve had opgedaan. — Ik Bemin u, en dat geluk van myn Leven hangt daar van af; hoe of gy myn Liefde wild beantwoorden.

HENRIËTTE

Wat denkt gy wel? hoe kan ik zulk een Liefdens Verklaaring afnemen van een Man, die ik als een onbekenden aanzien moet.

WENDHEIM.

Genadige Vrouw; laat gy my heeden weeder volkoomen gelukkig; of volkoomen ongelukkig werden, van een van U woorden hangt byden af — gy zwygt en zugt — befehik, befehik myn lot.

HENRIËTTE

Hoe kan ik U lot befehikken: zo lang gy myn zelf oorzaake geeft; om aan de oprechthyd van U Woorden te twyfelen;

WENDHEIM.

Ik zelf? ach Henriëtte; is het moogelyk; kunt gy aan myn oprechthyd twyfelen?

HENRIËTTE.

Ik moet, zo lang U naam, U Staat, en U ongeluk my onbekend is; want zo veel wantrouwen kan by de liefde niet beftaan.

WENDHEIM.

Bedroefde Vrouw; noem het geen wantrouwen; maar als gy nu bevind, dat myne omftandigheid;
myr

tegenwoordig stilswygen rechtveerdigt, en dat myn Staat en vermoogen zo gesteld zyn dat ze myn een verbinding met uwen Huizen niet onwaardig maakt, durf ik dan wel hoopen?

HENRIËTTE (*Driftich.*)

Myn verlangen om uw gehym te weeten brengt my een geluk aan?

WENDHEIM (*kust haar met een groote beweging de hand.*)

O, hoe verblyd gy my, laat ik nog eens deze Woorden uit U lieve mond hooren.

HENRIËTTE.

Zyt gy niet te vreedden, dat ze my eenmaal ontvallen zyn.

WENDHEIM.

Ja ik ben het; de tegenwoordige dach is de gelukkigste mynes Levens — maar, ik wil u bevel gehoorzaamen, myn rechte naam is Graaf van Swaaneveld.

HENRIËTTE.

Maar, welke bedroefde toevallen Beweegen u, heer Graaf, u onder eene vreemden Naam te verbergen?

WENDHEIM.

Ach; dat is het; dat ik my schaam om u te zeggen — (*naar een klyn stilswygen*) een Ongelukkige Duël. —

HEN

HENRIËTTE.

Een Duël? O! hoe zeer haate ik de Duëlle!

WENDHEIM.

U affchuw tegen dezelve is Recht, niemand kan ze zo zeer haaten, als ik, hoe veel smert heeft my dezelve al veroorzaakt! — ik had het ongeluk, myn tegenparty te Dooden, een jongen Baron; die ik de eerste maal zag; en die door zyn Eedel gesigt myn gantsche hertinnam — ik moest vlieden en alle myne Vrienden zonder affchyd verlaaten.

HENRIËTTE.

Ik beklaag U, — is het dan al lang geleeden, dat deze ongelukkige Duël voorniel?

WENDHEIM.

De twaalfde January was deze schrikkelijke dach; het zal my nimmer onvergeetelyk zyn.

HENRIËTTE.

Ik beeve! Wendheim, op even dezelve dach stierf myn Broeder!

WENDHEIM.

Welk een verschrikkelijk denkbeeld! doch het kan niet zyn, uw Heer Broeder kwam in Brabant om; en myn Duël viel by Hanover voor,

HEN

HENRIËTTE.

Vlugt! vlugt! Wendheim! Godt! de Moorder
mynes Broeders, myn Minnaar!

WENDHEIM.

Welke waarfchynelykheid, by zulk een ontvree-
ming, by zulk een verfchydenhyd des naams!

HENRIËTTE.

Hecten u Vyand geen Blumenthal;

WENDHEIM.

Ik verftomme; hemel! zo heet hy;

HENRIËTTE.

Ach myn ongelukkige Broeder! (Zy zet zig kragt-
loos op een Stoel needer.)

WENDHEIM (*gantsch hoopeloos.*)

Ach Henriëtte! myn bedroefde Henriëtte!

HENRIËTTE.

Vlugt doch; noem my doch zo niet meer; ik kan
de uwen niet zyn; ik moet u haaten; ik moet u
fchuuwen.

WENDHEIM.

Ja Henriëtte, ik wil vlugten, ik wil ver van u
de ongelukkige reft mynes levens voleinden; maar
(hy valt voor haar op de knie) zegt my nu; dat gy
het my vergeeft.

HENRIËTTE, (*haar gezigt van hem
wegwendende.*)

Staat op, verlaat my; ik kan u tegenwoordighyd
niet meer verdraagen;

WEND-

WENDHEIM (*gaat met een stomme
vertwyffeling tot aan de Deure, by dezelye blyft hy
staan, Slaat zyn Handen te zamen, en ziet Henriëtte
met sterke oogen aan.*)

HENRIËTTE (*by haar zelve.*)

Maar hy was onfchuldig! myn Broeder alleen —
(zy ziet na hem om, en ziet hem onbeweeglyk staan)
ô, Hemel! ik vergeeve u, ik beklaage u, ik lyde
met u,

WENDHEIM (*terwyl hy Weder naderd.*)

Ach hoe goed zyt gy!

HENRIËTTE.

Ach Wendheim; ziet hier myn geheele Hart, ik
ben niet minder ongelukkig, als gy, indien wy ons
verwyderen moeten, maar deze fchyding is noodzaa-
kelyk (*na een wynig ftilfwygen*) denkt gy al op een
voorwendfel om wegtetyzen, want myne Ouderen,
moesten de waare oorzaak noyt gewaar werden,
zelfs om myn Broeders wil moet alles verfwegen
blyven, ik heb dezen ongelukkige Broeder van Harte
gelieft, en ik wil niet, dat myn Vader, zyne misdä-
den op nieuws herinnert werde, en nog nieuwe ont-
waar worde, en dat zoude maar de herhaling van dit
fchrikkelyke geval te weege brengen, hy zoude ge-
waar worde, dat myn Broeder, de Hoer die hem ver-
lyd hadde, niet verlaten wilde, en dieswegen tegen
zyn bevel in Hanover bleef.

C

WEND!

W E N D H E I M.

Nu ontdekke ik de gruwzame zamenhang van myn noodlot — maar heeft zyn verblyf in Hanover, na zyn en myn ongeluk voor uw Heer Vader verborgen kunnen blijven?

H E N R I Ë T T E.

Myn Broeder had een zyner Vriende bewoogen, onder zyn naam na Braband te gaan, waar heen hem uyn Vader, in een goede gelegenhyd beval te Ryzen, en was zelfs onder de naam van Blumenthal in Hanover gebleeven.

W E N D H E I M *(na een lang flilfwygen.)*

Zonder twyfel heeft men u ook de my aangedichte Liefdenshandel als de oorzaak van het Duël aangebragt, geeft my verlof, dat ik my desweegens by u rechtveerdigen, ik wil u —

H E N R I Ë T T E.

Ach Wendheim, myn hert verdedigt u genoeg, maur ik wil u Rechtveerdiging niet aanhooren! ik wil myn Broeder niet leeren haaten,

W E N D H E I M.

Hy verdient u haat niet; hy verdiend u meedelyden — een ongelukkige Jaartyd maakte, dat hy my als zyn Meede-Vryer aanzag; ik kwam tegen middernacht in een zeer sterken Reegen uit een gefelschap, een Rad van myn Waagen brak; myn lieden klopten
klop-

klopte aan een Huys, welke een wynig van daar stond; wyl het, 't eenigste was in de geheele buurt, daar zy nog licht in zagen; ik sloeg wyl het sterk Reegende, de Mantel van een myner bediendens om, en ging in het Huys, dit Huys hoorden ongelukkig de man met wiens Vrouw, u Heer Broeder een Liefdensonderhandeling hadde; u Heer Broeder wierd gewaar dat ik midden in de nacht, te voet in het elendigste weer in de Mantel van een Lakey omwonden — in dat Huys gekoomen waar, bystuurde my des anderen daags een uytdaag Brief — ik overwon myn drift, en schreef hem de waare omftandighyd van het geval, alleen, hy was zo zeer tegen my verbittert, hy schikte my myn Brief met het spottenste Antwoord te rug.

H E N R I Ë T T E.

O myn gruwfaame Broeder!

W E N D H E I M.

Gy ziet zelf, dat het my na de barbaarifche gewoonte der Eer, niet moogelyk was het twee gevegt te vermyden, hy was nog eerder op de uitdaag plaats, als ik, ik deê nog eens myn best om hem te overtuygen dat zyn gedagte ongegrond was, maar het was vergeeffch, wy wifelde eenige Koogelen, zonder elkander te beschaadigen, maar hy greep zyn Deegen, ik had een groot voordeel by hem: dat ik in koele moed, en hy in een heete toorn vogt, ik zocht

my alzo meer te verdedigen. als om hem te wonden, maar hy drong zo onvoorzigtig op my aan; en liep in myn Deegen, zonder dat ik het verhoeden konde,

HENRIËTTE.

Ach! myn Broeder!

WENDHEIM.

Ik kon my met zekerhyd in Hanover niet langer ophouden, ik Rysde weg, en ontving eenige dagen daarna tyding dat hy — dood was, dat is het genadige Vrouw, wat ik u moest verhaalen, om in het verschrikkelyk Ongeluk, waar van ik oorzaak ben, eenige aanspraak op u meedelyden te behouden, morgen by 't aanbreeken van den Dag, zal ik U en de uwen verlaaten, die ik ongelukkig gemaakt heb,

HENRIËTTE.

Heer van Wendheim — geeft u zelve moeyte om my te vergeeten — mogt ik u dog ook vergeeten kunnen; dat is het eenigste middel, om ons overig Leeven verdraaglyk te maaken.

DERDE TOONEEL.

WENDHEIM (*alleen.*)

Ik kan van myn verschrikking niet weder tot my zelve koomen — welk een rampzaalige verandering — ach! hoe wynig oogenblikken, heb ik het zoet der Liefde gesmaakt; om alle haare rampen des te beeter te voelen!

VIER-

VIERDE TOONEEL.

WENDHEIM, HENDRIK.

HENDRIK.

Om des Heemels wil, genadige Heer! wat is u gebeurt? gy ziet zo bleek, jableeker als de dood, is u een ongeluk bejeegend? — gy swygd? —

WENDHEIM.

Ach! Hendrik! ik ben op het uysterste gebragt! ach myne Liefde is ongelukkig — gy moet zeer vaardig alles in gereedhyd brengen, wat tot myn Reys noodig is; ik moet morgen om deze tyd ver van hier zyn.

HENDRIK.

U Liefde is ongelukkig? gy wilt van hier Ryzen? — ik verzeeker u het teegendeel; uw Liefde is gelukkig, en gy moet hier blyven! hoort gy nu!

WENDHEIM.

Ik weet het, dat ik bemind word, en — zo veel te ongelukkiger ben ik —

HENDRIK.

Dat is een Raatzel voor my.

WENDHEIM.

Het zal u doch niet meer als een Raatzel voorkomen, Wanneer ik u zeg, Wie het is, dien ik Doorstookten heb;

H E N D R I K.

Wie het is? Ey wie zal het zyn? — een Jonge
onbekend mensch die veellicht. —

W E N D H E I M.

Deze onbekende mensch is — Henriëttens Broe-
der,

H E N D R I K.

Van wie hebt gy tog deze Nieuwigheyd gehoord?

W E N D H E I M.

Van Henriëtte; zy is de Eenige, die dit Gehym
weet.

H E N D R I K.

Niemand als Henriëtte weet het? nu wat hebt gy dan
te zorgen? Zy zal het gewis niemand, ook niet haar
eygen Vaader ontdekken,

W E N D H E I M.

Neen zy zal het verfwygen, en verhoopt ook dee-
ze stiltzwygendheid van my.

H E N D R I K.

Nu, wanneer dees Zaak verfwegen blyft, waarom
Reyft gy dan weg?

W E N D H E I M.

Waarom ik weg Ryfe? welk een Vraag? wat zal
ik hier doen daar ik Henriëtte verlies.

H E N D R I K.

Gy Verliesd Henriëtte? — O in de eerste Hefdigheid van
de

de smert zal zy u de hand niet willen geeven, maar
met der tyd. —

W E N D H E I M.

Swyg! — de Rechte der natuur zyn Heylig, hoe
kan zy oyt een hand aanneemen, waar aan het bloed
haares Broeders kleeft? ga maak alles vaardig, dat
wy morgen by het aanbreeken van den dag vertrek-
ken kunnen.

H E N D R I K (treurig).

Het zal geschieden! — intussen kan ik u
wel zeggen, dat ik die geheele zaak al eer, als gy
geweeten hebt;

W E N D H E I M.

Gy hebt het geweeten, van wie zoud gy het ge-
hoord hebben?

H E N D R I K.

Van Jan, hy —

W E N D H E I M.

Hy is dan hier geweest.

H E N D R I K.

Ja, hy is hier geweest, ik heb hem gesproken! en
ons geheel gesprek was niet als verwondering, ik
verwonderde my over zyn aankomst; en hy verwon-
derde zig nog meer dat hy my hier aantrof, en na dat
wy ons lang verwonderd hadden — —

W E N D H E I M.

Wallenthal komt, ik kan my; in de beweeging
waar in ik ben, onmoogelyk van hem laate zien.

V Y F D E T O O N E E L.

W A L L E N T H A L, H E N D R I K.

W A L L E N T H A L (*die Wendheim naziet.*)

Is u Heer niet wel, Hendrik?

H E N D R I K.

Neen, genadige Heer; hy bevind zig zeer kwalyk.

W A L L E N T H A L, (*die Wendheim volgen wil.*)

Men moet hem hulp bezorgen,

H E N D R I K.

O volg hem niet; hy zoekt de Eenzaamhyd,

Z E S D E T O O N E E L.

W A L L E N T H A L, V R O U W V. W A L L E N T H A L.

F R E Y B E R G.

V R O U W. V. W A L L E N T H A L.

Ik ben zeer op u Dochter te onvreeden, zo even ver-
haald my den Heer Oversten, dat zy hem een wy-
gerend antwoord gegeven heeft, zy misbruykt uwe
goedhyd,

W A L L E N T H A L.

Myn goedhyd?— ik heb het noyt voor een goed-
hyd maar wel voor een pligt der Ouderen gehou-
den, de wil hunner Kinderen, in zulke een gewigtige
zaak vry te laaten, maar niet te dwingen.

V R O U W

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

En gy denkt deze schoone stelling ook hier in aan-
merking te brengen? ik geloof, myn Heer, gy zult die
dwang voor noodig erkennen, wanneer ik u zeg,
dat Henriëtte Wendheim bemind, die gy zo on-
voorzigtig hier ingenoomen hebt; zult gy hier nu
stille swygen, en zo lang wagten, tot dat zy zig
van hem ontvoeren laat?

W A L L E N T H A L.

Ontvoeren? gy onteerd myn Dochter door zulk
een argwaan, maar wanneer zy aan zulk een mis-
daad schuldig was, zo zou zy dog niet noodig
hebben, om dit uitterste te wagen, wyl ik myn
bewilliging hen niet onttrekken zouden, wanneer
Wendheim haar bemind, en weeder bemind werd.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Gy wild u Dochter aan een mensch geeven dien
ik myn Kamermaagd niet zou willen geeven,

W A L L E N T H A L.

En waarom is doch deze achtenswaardige man zo
ongelukkig, om u zo te mishagen?

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Gy vraagd my dat nog? even als of ik u dat niet
hondertmaal gezegt heb, wild gy uw Dochter aan
een Landlooper geeven?

C 5

W A L

W A L L E N T H A L.

Oordeel doch heeter van hem, wanneer gy niet altoos zyn omgang vermyd had, zo zoud gy zo veel groothed en Edelmoedigheyd in hem opgemerkt hebben, dat het u onmoogelyk zou zyn, om nadeelig van hem te denken.

F R E Y B E R G.

Heb ik daar even niet het zelfde gezegt? genadige Vrouw! ik zouw zo ongelukkig niet zyn; wanneer hy minder verdienften had.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Nu dan, hy mag van mynent weegen verdienften hebben, maar fints wanneer koopen de Verdienfte de Huwelyken? veellicht is hy uit de flegfte en enberoemfte Huyze, ja licht is hy niet eens een Edelman,

W A L L E N T H A L.

Gesteld, hy was het niet, kon ik dan wel hem de hand myner Dochter onthouden, dien ik het Leven te danken heb?

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Voortreffelyk, wanneer alzo een van u Bedienens, deeze dappere daad gedaan had, zo zou het aan hem staan, om u Schoonzoon te werden.

W A L L E N T H A L.

Het is hier van een Man van verdienften, van infigten, van een goed voorkomen; van een Man met welken myn Dochter gelukkig weezen kan.

V R O U W

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Over dit ingebeeld geluk ftreeden wy zo even hoe kan zy met een mangelukkig zyn welks Staat onder de haaren is?

W A L L E N T H A L, (*tegen Freyberg*)

Wat heeft u myn Dochter gezegt.

F R E Y B E R G.

'Dat zy na ryper overleg, my haar hert niet geeven kan,

W A L L E N T H A L.

Hebt gy ook licht een Wynig yverzugt tegen haar Laaten blyken?

F R E Y B E R G.

Ik moet het bekennen; daar ontvielen my eenige woorden over den Heer van Wendheim,

W A L L E N T H A L.

Veellicht houd zy zig daar door beleedigt, ik zal met haar fpreken, ik wil ook Wendheims Hert trachten te doorgronden, zo lief het my van de eene zyde zou zyn om een man, die ik myn leeven te danken heb, een gefchenk te doen, dat my duurder als myn leeven is, zo onaangenaam zou het my aan de andere kant weezen, u onvergenoegt van ons te zien vertrekken?

Einde des Tweede Bedryfs.

D E R.

DERDE BEDRYF.
EERSTE TONEEL.

WALLENTHAL, WENDHEIM.

WALLENTHAL.

Hier zyn wy alleen, myn Lieve Heer van Wendheim, veel licht wild gy my in 't gehym, iets van de waare oorzaak van u onverwagt befluyt ontdekken,

WENDHEIM.

Ach heer van Wallenthal. —

WALLENTHAL.

Gy zugt; ik wil u niet dwingen om u gehymen te ontdekken, dat is myn opzet niet, maar — hoe gelukkig zoude ik zyn, wanneer gy u niet van my fchyden, maar het verlies van myn zo zeer geliefde, zoon, my weeder vergoeden wilden.

WENDHEIM *(met een heftige beweging)*

Uwes Zoons! Heemel! uwes Zoons? — ach hoe flaat gy my door uwe goedheid needer, laat my Ryzzen, laat my deeze voor my Gruwzaame Goedheid ontvlieden.

WALLENTHAL.

Ik weet niet, liefste Vriend, wat ik van u Denken zal; gy zyt —

WENDHEIM.

Denk het alderverschrikkelykste, en gy zult nog te wynig Denken.

W A L-

WALLENTHAL.

Gy moogt zo ongelukkig zyn als iemand weezen kan, zo blyft u altoos die hoop over, dat gy de leste Vriendin, der ongelukkigen,

WENDHEIM.

Voor my is zy verlooren, het is een onmogelykheid dat ik oyt gelukkig worden kan.

WALLENTHAL.

U Droefheid verhinderd u thans om de moogelykheid te zien, ik kan het u by myn zelfs bewyzen noyt had ik geloofd, als ik myn Zoon verloor, dat ik myn heftige smert, zo fchielyk in een stille treurighyd zou hebben kunnen verwisfelen, myn Lieve Wendheim, hy was myn eenige Zoon, de eenige Mannelyke tak van myn gantsche Famielie, een Zoon die — uytgenomen een ongelukkige misflag, door de eedelste eygenschappen des geests en Herzens, myn Vaaderlyke goedhyd waardig was, die zig door de wellust daar hy hem in zyn vroege Jeugd van had laten vervoeren, in zyn meerderjaarigheid liet verlyden, hy bedroefde my, toen hy twaalf jaaren van my was afgeschyden geweest, en ik hem met het grootste verlangen te rug verwagten door een ongeoorloofde liefde, ik had de vreugd van zyne te rug komst voor duidelyke bewyzen van deugt gehouden, alleen, terwyl ik my gantsch aan deeze Vreugde overgaf, benam hem een booswigt het leeven.

WEND-

W E N D H E I M.

Neen het is te veel, ik kan het niet dulden.
(hy wil gaan.)

W A L L E N T H A L.

Wat zegt gy; myn Liefste Vriend, ik deed u dit verhaal van myn ongeluk niet, om u te ontstellen, maar om u daar door te troosten, het gedenken aan myn Zoon zal my altoos bedroeven; maar de heevighyd van myn finert is verdweenen, ik heb my in myn ongeluk leeren schikken.

W E N D H E I M.

Wilde God; ik konde dat ook doen, maar ik gevoel dat ik niet kan, ik hoop op een snelle bevryding van myn elenden, dit zal 't eenige zyn, wanneer oyt een mensch van droefhyd gestorven is, zo zal ik de myne niet overleeven.

W A L L E N T H A L.

Wenscht u zelve de dood niet, myn lieve Vriend, men moet Leeren, hem niet te vreezen, maar men moet noyt zo ver gaan daarom te wenschen, myn Vrouw komt, neem doch in haar tegenwoordigheyd een beetere gesteldheid aan.

T W E E.

T W E E D E T O O N E E L.

V R O U W V. W A L L E N T H A L, W A L L E N T H A L,
W E N D H E I M.

W A L L E N T H A L.

Kom myn lieve Gemalin, help my het besluyt van de Heer van Wendheim besfryden, vereenig u beede met de mynen, op dat hy ons zyn tegenwoordigheyd niet zo schielyk ontrekke.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Zonder twyfel zoude myne beeden by de Heer van Wendheim wynig uitrechten.

W E N D H E I M.

Gy hebt recht, genadige Vrouw, myn noodlot is zo hart, dat het my niet toestaan wil, om uw beeden natekoomen, die in andere omstandigheeden beveelen voor my zoude zyn

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Gy zyt zeer beleeft, Heer van Wendheim, ik moet bekennen dat ik het u niet kwalyk nemen kan, dat gy verlangt om van ons te vertrekken, gy hebt op dit treurige Landgoed bereids al drie geheele weeken doorgebracht, en die tyd moet noodwendig, u beginnen lang te vallen, en wy zouden onbeleefd zyn, wanneer wy u noodzaaken wilden, om hier langer te vertoeven.

W E N D,

W E N D H E I M.

Ik weet niet, of u genade in Ernst zo Spreekt ten minste ik durf van u niet denken, Heer van Wallenthal, dat gy my van zulke zaaken Verdacht houdt.

W A L L E N T H A L.

Ziet gy niet, Heer van Wendheim; wat voor een uitzigt myn Gemalin daar byheeft? zy is noyt met myn verblyf op het Land zeer te vreedden geweest, en zy wilde gaarne, dat gy met haar een Verbintenis tegen my maaken wilde — maar myn lieve Gemalin ik ben beryd, het Land in wynig dagen te verlaaren, maar maak dan nu, dat de Heer van Wendheim ons na de Stad vergezelle.

W E N D H E I M.

Wat zoud gy met het gezelschap van een Man doen, wiens droefhyd en vertwyfeling hem in alle zyn handel ongeschikt maakt, ja, nog meer, ik verzeeker u, dat gy zelf, wanneer ik u de oorzaak van myn vertrek ontdekken konde, in plaats van my op te houden, dezelve verhaaste zoude.

D E R D E T O O N E E L.

W A L L E N T H A L, V R O U W V. W A L L E N T H A L.

W A L L E N T H A L.

Welk een geheym — ik had geloofd, dat ik meer op uw vermogt: gy liet het hem zeer dui-

duydelyk merken dat zyn affchyd u niet zwaar zou zyn.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Bedroeft gy u maar niet, — ik denk, ik heb myn reeden daar voor, ik heb u gebeden deeze Vreemde te doen vertrekken, en gy hebt het my afgeslagen, dog dit is niet genoeg! want door een byzonder geluk vald het de gek zelve in, dat het eyndelyk tyt is om voort te Ryzen; — maar gy doet alle moeyte om hem op te houden, ja noch meer, gy verlangt in zyn tegenwoordighyd van my, dat ik hem daatom bidden zal, ik hem bidden!

W A L L E N T H A L.

Maar Gemalin —

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Ik weet niet waar Henriëtte blyft: ik zeyde haar — daar komt zy —

V I E R D E T O O N E E L.

W A L L E N T H A L, V R O U W V. W A L L E N T H A L,
H E N R I Ë T T E.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Gy laat my lang wagten, Henriëtte, kom hier en verklaar ons de oorzaak van Wendheims zeldzaam gedrag.

H E N R I Ë T T E.

Genadige Vrouw; ik bid u, verschoon my, om myn

D

iets

iets te vraagen van 't geen hem betreft, ik ben beryd, u, wanneer gy het begeert, de heyligste verzeeking te geeven, dat ik noyt de zyne worden wil, zyt gy daar meede te vreeden?

W A L L E N T H A L.

Hoe, myn Henriëtte? — men heeft my in tusfen willen zeggen, dat gy hem bemind.

H E N R I Ë T T E.

Ik heb hem bemind, liefye vader en — ik be-
min hem nog op het teederste; maar —

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Ik weet niet, hoe gy u onwaardige Dochter nog zo gelaaten aanhooren kund, wanneer zy zo oneedel is, om hem te beminnen, zo zou zy het dog niet zeggen.

W A L L E N T H A L.

Zy kan hem beminnen, zonder oneedel, en het haare Vader ontdekken zonder onvoorzigtigte handelen, vaar voort. Henriëtte maar — zeyde gy

H E N R I Ë T T E.

Een ongelukkig noodlot scheyd ons Eeuwig van elkander; nog voor een uur hoopte ik, dat de Liefde ons gelukkig zoude maaken, wanneer gy dezelve goedkeurde; alleen; een bedroefde ontdekking, maakt deze hoop te niet;

W A L

W A L L E N T H A L.

En deze ontdekking, myn Dochter?

H E N R I Ë T T E

Om uwer Vaderlyke liefde wille; laat my dezelve dog verfwygen,

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Ik ben te vreeden, dat ik de Oversten een aangename tyding brengen kan;

H E N R I Ë T T E

Neen ik kan noyt de zyne worden.

V Y F D E T O O N E E L.

W A L L E N T H A L, V R O U W V. W A L L E N T H A L.

H E N R I Ë T T E, F R E Y B E R G.

F R E Y B E R G.

Ik hoor zo even een naricht, genadige Vrouw; die myn gantsche hoop op nieuws herleeven doet, Heer van Wendheim Reysd van hier; zoude myn bezorgheid —

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Ja, gy komt recht als of gy geroepen waard, alle uwe Inbeeldinge waare zonder grond, myn Dochter heeft de Heer van Wendheim noyt bemind, zy heeft het hem gezegt, en hy Reysd vol van vertwyfeling weg.

D 2

M E N.

HENRIËTTE.

Neen; genadige Vrouw; onmoogelyk kan ik voor de Heer Overfte veynfen (*tegen Freyberg*) gy hebt u niet bedroogen; ik bemin de Heer van Wendheim; ik maak daar geen gehym meer van; maar een ongelukkige verhindering, kant zig tegen onze Verbintenis aan, en ik zie van alle Verbinteniſſe af.

FREYBERG (*tegen Vrouw van Wallenthal.*)

Wat hoor ik; zoud gy door al te veel goedheyd tegen my verleyd; U Dochter uwe bewilliging ontzeggen?

HENRIËTTE.

Neen heer Overſten; de verhindering is alleen in myn en in de Heer van Wendheim zelf; maar verlang niets meer te weten, beklaagd my; ik kan niets meer als *me* beklagen;

FREYBERG.

O, hoe ontroerd gy my! — mocht ik u thans gelukkig zien wanneer ik dan ook — Vertrouw my u gehym, veel licht is de verhindering niet onoverwinlyk die uwe Verbintenis met de Heer van Wendheim tegenhoud, myn bloed en Leeven wil ik te koſte zette om u byde te dienen.

HENRIËTTE.

O! hoe kweld gy my door uwe Grootmoedigheid,
ach-

achtens waardiege man, hoe zeer wenschte ik dat iku gelukkig konde maaken!

VROUW V. WALLENTHAL (*welke met Wallenthal ter zyde geſprooken heeft.*)

Myn Heer Gemaal, uwe Dochter is een Gekkie, en gy ſchynd haar gekheeden te billyken; weet gy wanneer deze Verbintenis van dezen Avond niet voltrokken word; zo blyf ik niet met u in een Huys; en gy kunt beſluyten wat gy wilt?

ZESDE TOONEEL.

WALLENTHAL, FREYBERG,
HENRIËTTE.

WALLENTHAL.

Ik wil haar volgen; om ze needer te zetten;

HENRIËTTE.

Lieve Vader verlaat my niet, zonder my te zeggen dat gy niet onwillig op my zyt.

WALLENTHAL.

Ik ben het niet, Henriëtte, en ik zal het ook niet zyn; U beſluyt mag uytvallen zo als het wil, gy zult ganſch zonder dwang zyn, het zy gy deze Heer of een ander verkieft; ik ken U, en uwe wil zal ſteeds de myne zyn; maar het onbeoordeeld beſluyt; van

D 3

On-

Ongehuwd te blyven kan myn Dochter niet behaagen; zy kan haare ouden Vaader, van die hoop niet berooven, zig in zyn Dochter weder te zien herleven.

ZEVENDE TOONEEL.

FREYBERG, HENRIËTTE.

HENRIËTTE, *(terwyl hy vertrekt.)*
Hoe zeer verwondert gy myn hert: *(Zy ziet de Overste aan.)*

FREYBERG.

Ik zie, gy wenſcht alleen te zyn, hoe ongelukkig ben ik, dat ik door myne Liefde U zo veel droefheid veroorzaak.

AGTSTE TOONEEL

HENRIËTTE.

GODT; wat zal ik beſluyten? ieder beſluyd zal my berouwen — zal ik myn hand, tegen de wil van myn hart wegschenken, en myn bedroefde dagen nog meer Verbitteren? ach, zy zyn zonder deze bang genoeg! zal ik deze waardige Man, die my op zulk een Edele wyſe bemind, zal ik myn Lieve Vader bedroeven? onruſt in myn Famielje brengen? Veellicht gaan — neen, ik wil my op offeren; ik wil alleen ongelukkig zyn — maar hoe zoude ik de Pligte van een Gade vervullen kunnen, zo lang U beeld; ongelukkige

Wend-

Wendheim; my voor oogen ſweeft; — neen het is niet mogelyk, myn hert kan zig tot deze Dwang; tot deze gehoorzaamhyd niet bereyden;

NEGENDE TOONEEL.

HENRIËTTE, BARON VAN TRAUENSTYN,

J A N.

TRAUENSTYN.

Ik geloof, ik bedrieg my niet in myn vermoeden; de Dochter van Wallenthal voor my te zien?

HENRIËTTE.

Ik ben het, myn Heer; maar vergeef my de ongefeltheyd waar in gy my ziet; dat ik U verlaat; gy zult myn Vader willen ſpreken; en zonder twyfel zal hy aanſtonds by u zyn.)

TRAUENSTYN *(gaat haar na, om ze op te houden en nog met haar te ſpreken; hy bedenkt zig weeder en keert hem om.)*

TIENDE TOONEEL.

BARON VAN TRAUENSTYN, JAN.

TRAUENSTYN.

O! hoe bemianſwaardig is zy in haar Droefhyd!

D 4

J A N

J A N.

Gy spreekt met een sterke toon van haar, de Graaf zelf kan zig niet vuuriger uytdrukken;

T R A U E N S T Y N.

Hy kan haar niet hartelyker beminnen; als ik haar bemin,

J A N.

Genadige Heer, gy bedenkt niet —

T R A U E N S T Y N.

Ga tot de Graaf; maar laat hem niet merken dat ik hem onder een anders naam als Wendheim ken.

J A N.

Neen genadige Heer, ik weet myn Rol! —

E L F D E T O O N E E L.

B A R O N V A N T R A U E N S T Y N.

Welk een gelukkig toeval is dit voor my; dat ik hem hier aan een oort vinde, daar ik in het geheel niet vermoede konden; hem aan te treffen,

T W A A L F D E T O O N E E L.

B A R O N V A N T R A U E N S T Y N , W A L L E N T H A L.

T R A U E N S T Y N.

Vergeef my, Heer van Wallenthal, dat ik de Vryheid neem om u te bezoeken; daar ik de Eer niet heb; om by u bekend te zyn; uwe ongelukkige Zoon,
die

die U de rechtmatigste reden tot heevige toornighyd gegeven heeft; heeft my by zynen dood opgedraagen; om van zynent weegen met U te spreken.

W A L L E N T H A L.

Hebt gy myn Zoon gekent? O! hoe lief is het my, dat ik eindelyk geleegendheid heb; om van zyn dood een omftandig bericht te bekoomen; gy wild zo goed zyn, om my een oprecht verhaal daar van meede te deelen,

T R A U E N S T Y N.

Dat is zelfs de oorzaak van myn bezoek, ik wenschte dat gy zelfs U Zoon gezien had; wanneer hem van de Artsen, de hoop van het Leven benoomen wierd; ik wenschte dat gy zyn berouw over zyn Tweeftryd gezien had; niets kwelde hem meer, dan de gedachte; dat uwe Toorn, hem licht tot in het Graf volgen zoude.

W A L L E N T H A L.

Ach; dat bedroeft my zeer, dat hy in deze bekoming gestorven is, ik had hem alles Vergeeven, ik zoude hem nog veel meer vergeeven hebben; want ik weet zyn hert was noyt Schendziek en in zynen Ouderdom kon hy zig niet lang bedenken, daar van

D 5

gaf-

gaf my zyn bereyd willigheid van op myn bevel na
braband te Ryzen, een ongetwyfeld bewys,

TRAUENSTYN.

O, heer van Wallenthal, zo veel nazigt en goed-
heid vergroot zyne misdaad? — Wat zult gy
zeggen wanneer ik u ontdekken, dat u zoon niet na
Braband gereysd is? hy was door de Hoer, die hy
beminde zo verleyd, dat hy op u bevel Hanover niet
had, kunnen Verlaaten, en Veranderde daar zyn naam
en Stuurde een Vriend, die aan hem veel Verplig-
ting had in zyn Plaats na Braband, deze Speelde zyn
Rol zo wel dat hem alle Lieden in Braband voor u
Zoon aanzaagen.

WALLENTHAL.

welke Uytvinding! —

TRAUENSTYN.

Even voor dat de geene die zyn naam aangenoomen
had van Braband te rug zoude komen; hoorde u
zoon, dat een Perzoon van Staat, in der nagt by
zyn Beminde in huys was geweest, zyn yversugtig-
heid stelde hem dezelve als een Medevryer voor,
hy daagde hem uyt, zy vogten: en U Zoon ont-
ving een Doodelyk Wonde;

WAL-

WALLENTHAL.

Wat voor een bedroefde Errinnering; myn Zoon
was alzo, zegt gy, de Uytdaager; men had het my
heel anders verhaalt; U is zonder twyfel de naam
des geene bekend? met welke —

TRAUENSTYN.

Neen, Heer van Wallenthal, hy heeft hem noyt
my of een ander willen ontdekken; en had het
ook zyn eenen Bedienden; die het wist, op het
strengste verboden,

WALLENTHAL.

Aan deze Deugd erken ik myn Zoon,

TRAUENSTYN.

Maar hoe bevind zig u hert by dit verhaal?
heb ik ook door dezelve u toorn tegen hem opge-
wekt?

WALLENTHAL.

Ach Heer Baron, het bedroefd my zeer, dat ik van
even dizelve tyt van hem slegte dingen hoore, daar ik
geloofde dat hy my een klaar bewys van zyn geoor-
zaamheid en welleven gaf. — alleen het heeft my
getroffen, en ik kan aan zyn dood zonder tranen
niet gedenken.

TRAUENSTYN.

Hoe groot is uwe Vaderlyke Liefde;

WAL-

W A L L E N T H A L.

Gy hebt myn Zoon gekend, en gy weet, hoe zeer of hy het Verdiend, hy had Eygenfchappen, die my een grooten hoop gaaven, maar heer Baron die hoop is weg: ik heb hem verlooren, en de wyfe op welke ik hem verlooren heb, is nog beklagens waardiger als het Verlies zelf, maar geeft gy my verlof dat ik zo nauw een Vriend van myn zoon, myn Vrouw, en myn Dochter vertoonen mag; gy wild doch eenige daagen by ons blyven;

T R A U B N S T Y N.

Dat vergenoegen, dat gy my aanbied, is zo groot dat ik het niet afflaan kan, alleen gy moet my de vryheid laaten, my wegens eenige Affaire een uur van u te laaten gaan;

W A L L E N T H A L.

Ik zal u met verlangen weeder verwachten.

Einde des Derde Bedryfs.

VIER.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

W E N D H E I M, F R E Y B E R G.

F R E Y B E R G.

Het is my zeer Lief dat ik een paar woorden met u alleen Spreken kan, ziet my niet meer als een meede Minnaar aan; maar als een Vriend die alles aanwenden wil om u gelukkig te maaken.

W E N D H E I M.

Ach; het geluk heeft voor eeuwig van my zyn afcheyd genoomen.

F R E Y B E R G.

Ik bid u gun my u Vertrouwen, miffchien heb ik het recht tot dezelve verbeurt; zonder twyfel weet gy al; dat ik my zo ver heb laten Vervoeren, u bedienden om te koopen om achter u geheym te koomen?

W E N D H E I M.

Hy heeft my daar iets van gezeyd, en het is my van uwent weegen Leed geweest.

F R E Y B E R G.

Zo oneedel ook deeze daad is; zo zyt gy doch verzeekerd, dat alle laage uytzigten daar by ver van my verveemd waren, ik wilde u geheim niet weeten, om

u daar door iets te beschaadigen, ik wilde maar weeten of gy Henriëtte bemind, en of gy in staat waard om haar u hand aantebieden — om uyt de onverdragelyke Onzeekerheyd, daar ik in Sweefde; getrokken te werden, — nu heb ik alles van haar zelf gehoord, ik weet dat gy haar bemind. en dat gy — van harte weeder bemind word; — ik weet dat een ongelukkige verhindering u van Elkander scheid; O, vertrouwd u aan my, veellicht kan ik iets toebrengen, om deze verhindering wegteruymen, weest verzeekerd, dat my niets zo kostbaar is, om voor het geluk van henriëtteen de uwe die daar mee zo nau verbonden is, opteofferen;

W E N D H E I M.

Heer oversten u Edelmoedige denkbeelde verwerven tot u myn Grootstehoogachting, wynig herten zyn vatbaar, om zo oneigentlyk te beminnen, (*na een klyn stilswygen*) myn ongeluk is onvermydelyk;

F R E Y B E R G.

Hoe zeer bedroef ik u beyde!

W E N D H E I M.

Het geen my in myn schrikkelyk ongeluk het meefte troost, is, dat zy een Man ten deel zal vallen. die haar volkoomen waardig is.

F R E Y B E R G.

Ach! myn Lieve Vriend! ik zal niet gelukkig zyn, zy ontzegt alle Verbintenissen; en wannce gy—

W E N D.

W E N D H E I M.

Wild doch eindelyk een ongelukkige vergeeten; die haar bemind, en van haar bemind moest worden, om volkoomen ongelukkig te zyn;

F R E B Y E R G. (*zeer beweegt.*)

Heer van Wendheim — kan ik dan niets tot u geluk bybrengen?

W E N D H E I M.

Niets, als dat gy Henriëtte gelukkig maakt,

F R E Y B E R G.

Zoude ik dat kunnen? — en wanneer ik het konde; zou zy konnen besluiten om myn hand aanteneemen? — u Raad is by haar van een ongemeen gewicht, wanneer gy haar zeyde, dat gy zelf deze Verbintenis wenschte, dat gy hoopten. —

W E N D H E I M.

Ik wil het doen; wyl gy het begeert.

T W E E D E T O O N E E L.

W E N D H E I M, F R E Y B E R G,
W A L L E N T H A L, V R O U W V. W A L L E N T H A L.

V R O U W V. W A L L E N T H A L. (*terwyl
zy intreed tegen Wallenthal.*)

Kort om, myn Heer! ik blyf by myn besluit, beschermd gy de haare.

W A L.

W A L L E N T H A L.

Kond gy dan niet anders als op deze toon met my spreken; geef doch de Liefde; die myn Dochter van u vorderen kan, gehoor; kond gy verlangen dat zy in zulk een zaak zal gedwongen werden, waar in haar niets dan de vrye wil gelukkig maakan.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Spreek zo veel gy wild, deze Verbintenis gevald my, eu zy zal voltrokken werden of — gy weet myn besluyt,

W A L L E N T H A L.

Ik zie wel, ik moet u op dezelve toonantwoorden, myn Dochter zal niet gedwongen worden; gy moogt doen, wat gy wilt;

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Wel aan dan!

F R E Y B E R G.

Genadige Vrouw; zo myne bede by u iets moogen gelden; zo laat my doch de oorzaak van deze oneenigheid tusschen U en uwe Gemaal niet zyn, laat gy —

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Swyg stil; Heer Oversten — ik heb noyt een Minnaar van u aart gezien; louter koelzinnigheid, louter bedenkelykheyd, gy doet niets, en men moet

V O O R

voor u alles doen, maar — ik heb u eens myn woord gegeven, en ik wil het houden.

F R E Y B E R G.

Vergeef het my; ik kan geen grooter geluk als de hand uwer Dochter te mogen ontfangen, maar ik moet ze afflaan; wanneer ik —

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

En gy, myn Heer, wilt gy ook niet verzoeken; om my ook op uwe zyde te krygen; na dat gy Dochter; Vader en Minnaar hebt weeten inteneemen? — gy hebt hier een Rol gespeeld, die U veel Eere geeft.

W E N D H E I M.

Deze beschuldiging waar doof ik gehoond werde, treft my niet, en ik wil my niet daar tegen verdeddingen,

F R E Y B E R G.

O, genadige Vrouw, beleedigt het Eedelfte Character niet, zo even op het ogenblik heeft deze Edelmoedige Man, myn verlooren hoop weder hersteld, en my belooft om voor my by Henriëtte zelve het woord te doen?

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Ey? — En gy betroud hem nog!

F R E Y B E R G (*spreekt stil met Vrouw van Wallenthal.*)W E N D H E I M (*wil weggaan en werpt in 't weggaan zyn oogen op Vrouw van Wallenthal waar in een Edeler trek in uitgedrukt is.*)

E

W A L

WALLENTHAL (*die hem weerhoud.*)

Blyf, liefste Wendheim, en vergeef de reedenen die uit een opgekoomen droefheid voorkoomen — ik zal u hart gerechtigheid laten wedervaaren,

FREYBERG, (*die uyt het Verster gezien heeft, tegen Wendheim.*)

Ik zie Henriëtte uyt de Tuyn komen, licht zal zy door deze Zaal gaan, wilt gy dan met haar spreken, en my verlof geeven, in dit Kabinet u gesprek aantehooren?

WENDHEIM.

Waarom wilt gy hier niet blyven?

FREYBERG.

Ik wenste de waare gedachte van Henriëtte ten aanzien van myn Perzoon gewaar te worden, en in myne tegenwoordigheid, mocht zy veellicht, zig niet openhertig verklaaren,

VROUW V. WALLENTHAL.

De nieuwsgierige Minnaars en Echtgenooten zyn in gevaar om slimme dingen gewaar te worden,

FREYBERG.

Wanneer alle Minnaars op een vernuftige wyze nieuwsgierig ware, zo zoude ze 't als Echtgenoot niet zyn,

WALLENTHAL.

Alleen, Heer van Freyberg, men moet niets zoeken gewaar te werden, dat andere verbergen willen, tot wiens gehymen men geen Recht heeft,

FREY-

FREYBERG.

Ik verlang niets gewaar te worden; als wat u Dochter van my denkt, en daar aan is my onyndelyk veel geleege. gy zult het gesprek licht afbreken kunnen; wanneer het op iets anders valt — maar genadige Vrouw, ja geen woord van Pligten of dwang, want daar door kan ik niet gelukkig werden, maar, wanneer gy met my ging? ik betrouw zelf u gebaarde niet, wanneer gy niet gelyk met spreken drygden,

VROUW V. WALLENTHAL.

Gy zyt een wonderlyk mensch,

FREYBERG.

Ik hoor haar komen, laat ons gaan

VROUW V. WALLENTHAL.

Men moet u wel volgen.

WENDHEIM (*tegen Wallenthal.*)

Gy zult doch hier blyven?

DERDE TOONEEL.

WALLENTHAL, HENRIËTTE, WENDHEIM.

WALLENTHAL.

Nu, myn Dochter, hebt gy tot overleggen tyd genomen? en wat voor een besluyt hebt gy gemaakt?

E 2

H E N.

HENRIËTTE.

U te gehoorzamen, Lieve Vader, schoon het my ook het Leven koste zoude;

WALLENTHAL.

Myn lieve Kind, gy weet dat ik hierin geen gehoorzaamheid begeer: maar u besluyt van altoos ongetruwd te blyven, hoop ik zult gy met 'er tyd vrywillig veranderen.

HENRIËTTE.

Ik zal altoos bereid zyn, om my aan u beveelen op te offeren; maar dit offer zal my altoos zeer zwaar wezen.

WENDHEIM.

Geeft my verlof dat ik de Voorstellingen van u Vader, door myne beede mag ondersteunen gy zyt niet voor de ongetruwde Staat opgevoed, en gy zoud in dezelve ongelukkig zyn, ja gy zoud zelf myn droefhyt vermeederen, wanneer ik zou moeten denken, van twee der waardigste Perzoonen gescheyden te hebben.

HENRIËTTE.

Ook gy Heer van Wendheim zyt tegen my? kunt gy my raaden, my te verbinden daar gy weet wat ik voor u bevinde.

WALLENTHAL.

Myn Lieven Henriëtte; wyl gy ziet, dat uwe Verbindenis met de Heer van Wendheim onmoogelyk is,
ge-

geloofd gy dan dat het geen gy voor hem gevoeld u hindere zou, in een andere Echt gelukkig te zyn?

HENRIËTTE

Ik geloof, Liefste Vader, dat ik de Man, dien ik myne hand geef, alle perzonen zyns geslachts voorzien moet, wanneer ik hem niet bedriegen wil.

WALLENTHAL.

Hoe wynig Huwelyke zoude gelukkig zyn, wanneer deze gedachte recht waaren, maar komt uw afkeer van het Huwelyk, ook licht uit een tegensin tot de Bruydegom voort, wiens hand u heeden aangeboden word?

HENRIËTTE.

Gantschelyk niet, Heer Vader! ik heb de grootste Hoogachting voor den Oversten, ja ik geloofde even zelfs hem te beminnen, ik beken het aan u, wanneer ik de Heer van Wendheim niet gezien had, zo zoude ik hem met vergenoegen myn hand gegeven hebben, maar nu — is myn hert verandert,

WENDHEIM.

Och Henriëtte, vergeet dat gy my ooyt gezien hebt,

VIERDE TOONEEL.

W A L L E N T H A L, W E N D H E I M.

H E N R I Ë T T E, F R E Y B E R G.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

F R E Y B E R G.

Ik kan my niet langer bedwingen, ik heb u gesprek gehoord; maar ik ben voor deze nieuwsgierigheid zo Schoon beloond; dat ze my wel berouwen konde.

H E N R I Ë T T E.

Gy hebt ons aangehoord? — en gy, myn Vader, en gy, Heer van Wendheim, hebt daar in kunnen bewilligen? — (*tegen Freyberg*) doch ik heb niets gezegt wat ik oorzaak had om voor U te verbergen.

F R E Y B E R G.

Gy hebt door het geen dat ik gehoord heb, de grond tot myn geluk gelegd, O, voleind het zelve, en geef eindelyk U stem om de myne te werden.

H E N R I Ë T T E.

Kunt gy dat begeeren, na dat gy myn hert zo zeer hebt leeren kennen?

F R E Y B E R G.

Ja, ik ken het, ik kan met die goede gedagte die gy voor my hebt, te vreedten zyn, ik wil de Heer van Wendheim de rechte die hy op u hart behoud, niet betwiften, hy zal u vriend en de myne zyn.

W E N D.

W E N D H E I M.

Ik zal het eeuwige, hoewel ver van u gescheyden zyn; en de narichten van u geluk, zyn de eenige vreugde die ik in myn Leven verwacht.

H E N R I Ë T T E.

Heer Oversten, Heer van Wendheim, — hoe zeer is myn hard getroffen.

W E N D H E I M.

O, Henriëtte, maak het geluk van zulk een waardige Man en 't uwe; het zal my tot trooft verftrekken.

H E N R I Ë T T E (*staat in twyfel en staat haare oogen op Freyberg.*)

F R E Y B E R G.

Bedroefde en Lievenswaardige Vrouw! zal ik gelukkig zyn?

H E N R I E T T E (*terwyl zy hem de hand geeft.*)

Weest gelukkig; wanneer gy het door myn werde kunt.

F R E Y B E R G (*kust haar met verrukking de hand.*)

Gy zyt alzo de myne (*tegen Wallenthal, en tegen Vrouw van Wallenthal*) O, wenscht gy my geluk! wenscht my beyde Geluk!

W A L L E N T H A L.

Omhelst my beyde myn Kindere (*hy omhelst Henriëtte en Freyberg.*)

V R O U W V. W A L L E N T H A L (*tegen Freyberg.*)
Nu zyn cyndelyk uwe Eygenzinnige denkbeelde

bevreedigt? waar hebt gy het Contract? nu ten eerste Onderschryven, daar mogt zomtyds weer iets tuffen koomen (zy gaat in een Cabenet en haalt 't Schryftuig.)

F R E Y B E R G.

(krygt het Contract uit zyn zak, en geeft Henriëtte de hand, om ze aan de Tafel te tyden, op welke de Vrouw van Wallenthal het Schryftuig gezet heeft.) Laat nu uwe lieve hand de woorde van uwe mond bevestigen;

H E N R I Ë T T E.

O; hoe haastig zyt gy!

F R E Y B E R G.

Haastig; dit Contract heeft al meer als een half Jaar klaar geleege;

H E N R I Ë T T E.

Maar —

F R E Y B E R G.

Geen maar meer, myn bedroefde Henriëtte; waar om wilt gy wygeren dat Schriftelyk te doen, dat gy mondelings al gedaan hebt; (hy brengt haar aan de Tafel. en zy onderschreyven)

F R E Y B E R G (neemt het Contract en kust het ondergeschreevene.)

Kostbaar Pand van myn geluk! U Lieve Vriend heb ik myn geluk te danken; mocht ik u ook kunnen gelukkig maaken, verzet uwe treurige gebaarde een wy-

wynig ter zyde, wilt door uw voorbeeld myn Henriëtte beweegen, dat zy my niet meer door haar bedroefd geweën bekommerd maakt.

H E N R I Ë T T E.

Ik zal myn droefheid trachte te verzetten; Heer Oversten; ik heb u myn hand gegeven; en en ik wil alles aanwenden wat in myn vermoogen is, om u daar door gelukkig te maaken.

F R E Y B E R G.

Ik ben de gelukkigste Man van de Waereld — maar heeden ben ik voorhet eerst van myn Lceven met myn staat te onvreedden: morgen moet ik na de Armee, morgen moet ik u verlaten! (na een klyn stilswygen) zoud gy by alle uwe Goedheid tegen my nog wel een kunnen voegen? — word nog heeden gantschelyk de myne, laat de Priesterlyke Zee- gen ons nog deze Avond —

H E N R I Ë T T E.

Hoe is my dat moogelyk; laat myn hart eerst de tyt om de treurige denkbeelden daar ze vol van is te verzetten, wanneer gy van de Armée te rug komd, zo word ik —

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

Ey, spreek tog zo niet Henriëtte; (tegen Freyberg) gaat gy na onze Priester, en laat hem van dezen Avond hier komen, wy zullen intusfchen uwe Bruid in andere gedachten brengen,

FREYBERG, (*ziet Henriëtte aan, na hare bewilliging wagtende.*)

VROUW V. WALLENTHAL.

Nu gaat gy niet;

FREYBERG.

Geef myn verlof myn Lieve Bruid;

HENRIËTTE.

Gaat heen, wyl het zo zyn moet.

FREYBERG.

O, gy moet u verlof niet tegen uw zin geeven.

VROUW V. WALLENTHAL.

Ey, maak voort, of verwacht gy ook van haer, dat zy even zo ongeduldig zou weezen als gy?

HENRIËTTE.

Vrouw Moeder verſchoon my; — gaat heen Heer van Freyberg, ik zal my klaar gaan maaken om tegen de Avond in die order te weezen, die deze Plegtigheid vordert.

FREYBERG.

Het ontbreekt my aan Woorden, om u voor zo veel goedheid te Danken. (*Hy vertrekt.*)

V Y F D E T O O N E E L.

WENDHEIM, HENRIËTTE.

WALLENTHAL, VROUW V. WALLENTHAL.

VROUW V. WALLENTHAL.

Nu, de Hemel zy dank, eindelyk is dit groote werk tot ſtaan gebragt, ik hoop, gy zult met de Stap die gy heeden met zo veel weederſtreeven doet, altoos wonder wel te Vreedenzyn, de geboorte van de Heer van Freyberg, zyn dapperheid, de Genade, in welke hy by het hof ſtaat dit alles geeft u het recht tot de beſte Verwagtinge, hy kan met 'er tyt veldmarſchalk werden.

HENRIËTTE,

Gy weet genadige Vrouw moeder; hoe wynig of deze dingen my kunne treffen, het hart van de Overſten, is dat het welk ik in hem hoogſchatte — maar geef my verlof om in myn kamer te gaan; ik heb de Eenzaamheid noodig.

VROUW V. WALLENTHAL.

En ik wil ondertuffen eenige beveelengeeven om deze verbintenis zo Prachtig te doen zyn, als het de korthed van tyt toelaat. (*Henriëtte en Vrouw v. Wallenthal vertrekken.*)

ZESDE TOONEEL.

WALLENTHAL. WENDHEIM.

HENDRIK.

(Zy staan byde een tyt lang, zonder te spreken, de Heer van Wendheim staat diepzinnig met de oogen needer geslagen, de Heer van wallenthal ziet hem met mededelyden aan).

HENDRIK.

Genadige Heer; ik heb u een paar woordte seggen..

WENDHEIM, *(terwyl hy weg wil gaantegen Wallenthal)*

Vergeef my.

WALLENTHAL.

Blyft hier Heer van Wendheim; ik ga op myn kamer, heb de Goedheid van weeder by my te komen, wanneer gy hier gedaan hebt.

ZEVENDE TOONEEL.

WENDHEIM, HENDRIK.

WENDHEIM.

Wat is het nu weeder?

HENDRIK.

Jan heeft al lang gewagt om u alleen te vinden,
maar

maar wyl hy niet langer wagten kan, zo heeft hy my verzogt, om u te roepen.

WENDHEIM.

Wat wil hy dan?

HENDRIK.

De Heer Baron van Trauenstyn, by wien hy heeden diend laat u verzoeken, hem in zyn Logement te bezoeken.

WENDHEIM.

De Heer Baron van Trauenstyn? my? kend hy my dan? weet hy myn waare naam?

HENDRIK.

Neen, ten minsten jan zyt het. zyn boodschap is alleen aan de Heer van Wendheim, de graaf van Swaaneveld bezyden gezet.

WENDHEIM.

Wat of hy wil? — ik heb noyt van eenen Trauenstein gehoord — zeg zyn bediende, dat ik — maar wanneer hy my kan zo zal myn ongeluk hier licht bekend werden — weet gy niet of hy hier weeder komen zal?

HENDRIK.

Ja, die heer van Wallenthal heeft hem verzogt eenige daagen hier over te brengen, en hy is maar even weeder na zyn Logement gekeerd, om u daar zelfs in 'tgehym te kunnen spreken.

WEND

W E N D H E I M.

Ik kan onmogelyk besluyte, na hem toe te gaan zonder het Henriëtte gezegt te hebben, Sy zal my iets helpe bedenken, om voor te wenden, wanneer onze bedroefde gehymen, daar door haar Vader bekend word, zeg hem, ik zal wanneer het my moogelyk is; in een half uur by hem zyn, maar wanneer ik verhinderd mochte werde, zo zal hier altyd gelegendheid genoeg zyn, om my hier alleen te spreken;

H E N D R I K, (*wil gaan*)

W E N D H E I M.

Wacht! — zoek Jan uyt te hooren, of 'zyn Heerlets van myn omstandigheid weet.

H E N D R I K.

Ik staa u daar niet voor in, dat ik daar in gelukkig slaagen zal, want in de kunst van zwygen, schynt hy my wel te eevenaren.

W E N D H E I M.

Ga! — doch ik wil liever zelfs met hem spreken.

H E N D R I K, (*alleen.*)

Ik moet my zeer bedriegen, wanneer deze heer Baron van Trauenstein niet een nieuwe meedevryer van myn heer is, maar ik mag hem daar niets van zeggen.

Einde des Vierde Bedryfs.

V Y F-

V Y F D E B E D R Y F.

E E R S T E T O N E E L.

H E N R I Ë T T E.

(Zy komt zwaarmoedich van de cene zyden, en wil aan de andere weeder afgaan zy keert haar om en ziet in de Spiegel, droogt haar oogen af, en zet zich needer.)

Ach, ik moet my eerst om een beeter gelaat aan te neemen dwingen, eer ik my kan laten zien, hoe Ongelukkig is men wanneer men moet scheynen vroolyk te zyn.

T W E E D E T O O N E E L.

H E N R I Ë T T E, L I S E T T E (*met een Juweel kasje.*)

L I S E T T E.

Nu genadige Vrouw: een half uur heb ik u overal vergeefs gezogt — wat is dat voor een bedroefd gezicht op u bruylofts dag, ik geloof schier, gy hebt in u Cabinet gezeeten en geweent — het is my lief, dat ik u eindelyk gevonden heb, waarlyk myn Nieuwsgierigheid —

H E N R I Ë T T E.

Nu wat wilt gy dan? wat hebt gy daar?

L I-

L I S E T T E.

Ey, wat zou het zyn, als het bruyts geschenk?
de Heer Oversten heeft het aan my om u te brengen ge-
geeven, eer hy wegging.

H E N R I Ë T T E, *(met een diepe zugt)*

Zet het op myne Kamer,

L I S E T T E.

Hoe? wilt gy niet zien, wat daar in is, o gena-
dige Vrouw dat gaat onmogelyk aan, de Nieuwsgie-
richheid heeft my, terwyl dat ik u gezogt heb, ver-
schrikkelyk geplaagt, en doch waar myn vrees
zo groot dat ik het niet opende. of schoon dat ik de
Sleutel in myn hand had, maar nu kan ik my niet
langer dwingen.

H E N R I Ë T T E.

Opent het; beschouwt het, doe wat gy wilt, maar laat
my in rust;

L I S E T T E, *(Set zig aan het eynd van de kamer,
aan een tafel, en opent het kasje)*

Waarachtich dat is geen Slegt stel (*zy neemt ze
Stuks wyze, daar uyt en past ze aan*) o, hoe veel. toond
een frayje Borst, wanneer gy ze onder zullen bril-
janten hebt — Wat een Schoone arm, heb ik onder
deze Armbanden; — deze Agrette zyn van een byzon-
dere smaak, — wat voor een mengeling van Oor-
liëtte, — Foef dat is 'er een van onse grootmoeders

ty-

tyden; maar deze, geen schilder kan dat lofwerk bee-
ter Schilderen! — o! dat is een Agrette (*Zy Staat
op en loopt na Henriette*) deze moet gy noodzaakelyk
zien, men kan niet schoonders bedenken.

H E N R I Ë T T E, *(zonder de minste aandoening.)*

Ja zy zyn gansch aardig;

L I S E T T E, *(haar na spreekende.)*

Gansch aardig; — Onvergelykelyk, hemelfch,
zyn zy: (*terwyl zy weeder te rug keert ter zyde*) maar
ik weet wel van wie zy koomen moeste; wanneer zy
recht schoon zoude weezen.

H E N R I Ë T T E.

Ga, draag het in myn kamer; moet ik het u nog
eens zeggen?

L I S E T T E.

Gy word toornig, genadige Vrouw, ik ge hoor-
zaam.

D E R D E T O O N E E L.

H E N R I E T T E.

Zelf voor de oogen van myn bediendens is myne
liefde niet verborgen gebleeven! — Ik zal
tot spyt van de gansche Adel strekken — ongelukkig
te zyn is niet genoeg, — maar spot en verachting
moet dat ongeluk geleyden.

F

V I E R

82 DE VRIEND EN VYAND
VIERDE TOONEEL.

HENRIËTTE, WENDHEIM.

WENDHEIM.

Vergeef het my genadige Vrouw, dat ik U in uwe eenzaamheid kom stooren, die gy zoekt; ik kom om u raad en bevel, de Heer van Trauenstein, welke ik hoor dat U Vader ook bezogt heeft, laat my zeggen, dat hy my gaarne in 't geheym wilde spreken.

HENRIËTTE (*verschrikt*)

Wat zegt gy? deze Man is een vertrouwde Vriend van myn Broeder geweest, in welk een nieuwe ongerustheid stort gy my!

WENDHEIM.

Ik heb niet tot hem willen gaan, eer ik met u gesproken had, wat begeert gy dat ik hem zal zeggen?

HENRIËTTE.

Hy moet u niet zien,

WENDHEIM.

Hoe kan ik zyn tegenwoordigheid vermyden?

HENRIËTTE.

Gy hebt recht, het is niet moogelyk — bezoek hem liever ten eerste, en wanneer gy bevind, dat hy onze geheymen weet, zo verzoek hem de uyterste stilswygendhyd.

WENDHEIM.

Ik vlieg tot hem!

HEN-

B L Y S P E L. 83

HENRIËTTE.

Neen blyf! een verschrikkelyke gedagte valt my in, hy is de Vriend van myn Broeder, die mischien gekoomen is, om zyn dood te wreeken.

WENDHEIM.

Moet de droefheid die my volterd, my nog schrikelyker sterven laten? ik moet veel lyden, dog het geen ik zelfs lyden, is het klynste deel van myn ongeluk, maar, dat ik u een lieve Broeder, en uwe Huzen de eenigste Mannelyke telg gerooft heb, en dat ik u ongelukkig gemaakt heb, dat zyn kwaalen die ik niet langer Overleeven kan.

YFDE TOONEEL.

HENRIËTTE, WENDHEIM.

VROUW v. WALLENTHAL.

VROUW v. WALLENTHAL (*het laatste gehoord hebbende.*)

Wat hoor ik! gy zyt de Moorder van myn Stiefzoon? en gy durft het waagen, U nog in dit Slot op te houden, en zyn Vader, zyn Moeder, zyn Zuster, waar van gy nog deze naam verdient, met een vry gezigt onder de Oogen koomen?

WENDHEIM.

Gy hebt ons dan beluisterd! — weet dan! ik heb U Zoon gedood! maar met vreugde wilde ik, wel tienmaal de dood lyden, wanneer ik hem daar door het leven weder geeven kon!

F 2

HEN-

HENRIËTTE.

Lieve Vrouw Moeder; zie hier nu ons gantsche ongeluk; beklaag ons, en schenk ons uw bystand, om dit gehym voor myn Vader te verbergen.

VROUW V. WALLENTHAL.

Te verbergen? gy Errinnert my dat ik het al te lang verzwegen heb.

HENRIËTTE.

Ziet my hier voor u voeten; waarom wilt gy my door deze ontdekking nog elendiger maaken?

VROUW V. WALLENTHAL.

Uwe traanen zyn om niet, de Heer van Wallenthal zal weeten, wat voor een waardige Vriendhy bezit.

ZESDE TOONEEL.

HENRIËTTE, WENDHEIM.

WENDHEIM.

(Heft Henriëtta op, en houdt haar hand in de zynen. zy slaat haar oogen neder, en hy ziet haar sterk aan, zy blyven eenige tyt in deze gestalte, zonderte spreken.)

HENRIËTTE.

O Hemel! wat zal myn Vader zeggen?

WENDHEIM.

Hersteld'u, bedroefde Vrouw; ik heb niet gehoord, dat

dat de zaak geheim zou blyven, en veellicht is het voor u rust beeter, dat u vader ze nu komt te weeten; als wanneer hy ze na myn vertrek gehoord had.

HENRIËTTE.

Ik ziddere; laat u tog niet van myn vader zien;

WENDHEIM.

Ik zal —

HENRIËTTE.

Neen blyf, hoe zou ik zyn eerste toorn alleen verdragen kunnen?

WENDHEIM.

Zy moet my alleen treffen, ik ben alleen Schuldig, wilde godt ik waar ook alleen ongelukkig,

HENRIËTTE, (die zigin beeld van jemand te hooren koomen, gaat met een groote beweging na de deur, en keert Eeven onrustig weederom, na dat zy gezien heeft, dat niemand komt.)

WENDHEIM *(na een klyn stilswygen.)*

Zonder twyfel zyn dit de laatste oogenblikken, dat het my geoorlooft is; om met u te spreken; — de heemel maakt u gelukkig;

HENRIËTTE.

Mogte het doch in ons gantsche leeven het leste ongelukkige oogenblik zyn, zo zoude ik nog tot eenige Rust hoop hebben.

ZEVENDE TOONEEL.

HENRIËTTE, WENDHEIM, LISETTE.

L I S E T T E.

Om des hemels wil. genadige Vrouw! wat beduyd dat? ik heb daar even een bedroefde Vertooning gezien, uwe Heer Vader zat in zyne leuningstoel in een treurige gestalte, en gaf geen teken van leven van zig, uw genadige Vrouwmoeder was in een verschrikkelyke drift, haare oogen glinsterde van woede, dan wierp zy zig op een Stoel, dan stond zy weeder op, haare woorden verdrongen de een den anderen, en men kon daar niets van verstaan, u Heer Vader verzoekt om te spreken; alleen, traanen verftikken zyn woorden, dan slaat hy zyn oogen na den Heemel, met zulk een bedroefde en smertende aandoening; dat het my door de ziele ging, dan zag hy zyn Gemalin, met een gezigt, waar in durf ik 't zegge?—toorn en verachting gevestigd was— ik had het nog wel langer kunnen zien, zonder dat zy my gewaar geworden zoude hebben; zo waare zy met zig zelfs begaan.

H E N R I Ë T T E.

Och! Heer van Wendheim; wat moet zyn hart al onder vinden?

W E N D H E I M.

En ik moest van de Smerten, van de beste Man des Waerelds oorzaak zyn! gaat heen Lisette, vraag aan de genadige Heer, of ik het waagen durf, met hem te spreken?

L I-

L I S E T T E.

Of gy het waagen durft? ik geloof heer van Wendheim, dat gy de eenige zyt die hem uyt zyn droefheid oprechten kan, gy hebt zyn gansche hert, in uwe hand.

W E N D H E I M.

Ach, Lisette, deeze gelukkige stonden zyn niet meer! ik heb hem zyn liefste Pand gerooft.

L I S E T T E.

O Godt! gy zyt doch niet —

H E N R I Ë T T E.

Zo gaat doch; gy kunt niet anders vermoeden, als het geen dat geschied is.

A C H T S T E T O O N E E L.

H E N R I Ë T T E, W E N D H E I M,

F R E Y B E R G.

F R E Y B E R G.

O, myn Beminnenswaardige Bruid, ik ben in verrukking, een oogenblik later, zo waar het met myn geluk gedaan geweest, ik trof uwen Pater daar even, klaar om te ryzen aan, hy wilde na de Stad, en zou eerst morgen Avond wedergekomen zyn, denk eens hoe ongelukkig ik geweest zou zyn, wanneer ik hem niet gevonden had (*hy bied haar de hand*) ik heb hem terstond meede gebragt, en hy verzoekt zeer vriendelyk om hem niet lang op te houden

F 4

H E N-

HENRIËTTE.

Hemel! wat maakt gy? is het al Avond? en ben ik heeden tot zulk een Feest bereyd?

FREYBERG.

Maar lieve Henriëtte, de Man wil reysen —

HENRIËTTE.

O, staaf my toe te geloven dat deze rys van u uytvinding is;

FREYBERG.

Gy moet zo kwaad denkend niet zyn, myn lieve Bruyd, — maar wat is hier voorgevallen? ik zie u beyden in een groote beweeging! lieve en bedroefde Henriëtte; berouwd het u, dat gy my beloofd hebt, om my gelukkig te maakan?

HENRIËTTE

Neen — het berouwd my niet, maar myn hert word van zo een hevige finert bestormd, dat het my onmoogelyk is om hem te volgen — *(tegen Wendheim)* Lifette komt niet weeder, — *(tegen Freyberg)* gy zult terstond de oorzaak van de beweeging daar gy ons in ziet, hooren — gy zult ons beklaagen, *(tegen Wendheim)* zy koomen!

NEEGENDE TOONEEL.

HENRIËTTE, WENDHEIM,

FREYBERG, WALLENTHAL.

VROUW V. WALLENTHAL.

WENDHEIM.

Hoe kan ik my voor u vertooncn, Heer van Wallenthal? kunt gy my wel u ongeluk vergeeven?

WAL-

WALLENTHAL.

Heer van Wendheim, ik beklaag u; zou ik op u kunne toorne? gy zyt veellicht van ons alle de ongelukkigste sby deze treurige ontdekking —

WENDHEIM.

Hoe groot is u hert! — ik verwagte u gantsch anders te zien,

VROUW V. WALLENTHAL.

En gy zoud hem ook anders gezien hebben, wanneer zyn Zoon en zyn Gemalin iets op hem vermogten.

WENDHEIM, *(tegen Wallenthal.)*

Gy ziet heeden, hoe wigtig myn oorzaaken waaren om u te verlaaten. ik waagden het heeden, om uwe Dochtere verstaan te geeven, wat ik voor haar bevinde — en ik waar gelukkig — maar ik waar het maar voor een oogenblik, terwyl ik het geval van myn treurig Duël verhaalde, zo ontdekke wy, wyl alle omstandigheeden overeenstemde, de grootheid van myn ongeluk, wat kon ik anders doen, dan Vlughten?

FREYBERG, *(Spreekt met Vrouw van Wallenthal ter zyde.)*

WALLENTHAL.

Ik bid u, myn lieve Heer van Wendheim, daaraan nooyt meer te gedenken — ik heb van een Vriend

F 5

van

van myn Zoon, eerst heeden de waare omstandigheid van het Duël verstaan, en gy zyt in deeze zaak veel meer ongelukkig als schuldig, gy hebt maar u leven gered, en myne verpligting voor u, word door deze ongelukkige ontdekking niet afgebrooken, hoe leed is het my, dat gy een nadere verbinding onder ons onmoogelyk gemaakt heeft, die gy zelf niet yveriger wenschen kon, als ik zegewenscht zou hebben — blyf ten minste myn vriend; nu gy myn Schoonzoon niet zyn kund.

W E N D H E I M.

Heer van Wallenthal; ik verstom over uwe Woorden;

W A L L E N T H A L.

Ik zoude meer voorwendinge moete maaken, wanneer het anders was, maar wanneer gy geloofst, dat het thans ordentelyk is; zo laat my een klyne vergelding daar voor krygen — schenkt my heeden u gansch vertrouwen, en ontdek my, wie gy zyt.

W E N D H E I M.

Ik schaam my; dat ik het al lang niet gedaan heb, ik ben de Graaf van swaneveid;

W A L L E N T H A L

O, heer graaf hoe veel vergeeving, —

W E N D H E I M.

Ik heb de uwe nodig.

T I E N.

T I E N D E T O O N E E L.

H E N R I Ë T T E W E N D H E I M,

F R E Y B E R G W A L L E N T H A L

V R O U W V. W A L L E N T H A L, *EenLAKY.*

een L A K E Y.

G enadige Heer, de Baron van Trauenstein, verzoekt om u te spreken?

W A L L E N T H A L.

laat hem binnen koomen,

E L F D E T O O N E E L.

H E N R I Ë T T E, W E N D H E I M.

W A L L E N T H A L, F R E Y B E R G.

V R O U W V. W A L L E N T H A L.

W A L L E N T H A L.

H oe ongeleegen komt hy heeden (*tegen Wendheim*) dat is de vriend mynes zoons, die ik daar even verwagte, verraat u maar niet tegen hem, hy heeft my gesegt, dat hy u niet kend,

T W A A L F D E T O O N E E L.

H E N R I Ë T T E, W E N D H E I M, F R E Y B E R G,

W A L L E N T H A L, V R O U W V. W A L L E N T H A L,

T R A U E N S T E I N, (*en een wynig hien na aan het eynd van het Tooneel.*)

J A N.

JAN, HENDRIK; LISETTE, en andere bediendens
(die met Jan inkoomen, de ter zyde met elkander spreken
en door gebaarde haar deel neming aan 't geen dat 'er
voortvalt te kennen geeven) (Terwyl Wallenthal, Trau-
enstein tegen treed, keert wendheim zig na Henriette)

W E N D H E I M.

Hy kent my zonder twyfel, en wyl myn ongeluk,
u vader bekend is, zo heb ik geen oorzaak meer u
om my voor hem te verbergen.

TRAUENSTEIN (tegen wallenthal.)

Ik bedien my van het aangeboode verlof, Heer
van Wallenthal dat gy my vergunt hebt, om u weder
te bezoeken.

WENDHEIM keert zig om als hy Trauenstein

Spreken hoord en omarmt hem.

O myn bedroefde Blumenthal! is het moogelyk?

TRAUENSTEIN.

Myn lieve Heer Graaf!

H E N R I Ë T T E.

Goede God! de Heer van Trauenstein —;

W E N D H E I M.

O, de Verrukking die ik in deze omarming voele
is te Sterk voor my! — ja liefste Henriette! hy
is het, hy leeft;

TRAUENSTEIN (rukt zig van Wendheim los, en
valt Wallenthal te voet)

Myn Vader! durf ik u Vader noemen?

WALL-

W A L L E N T H A L.

Myn zoon! myn lieve zoon! (hy heft hem op en
omarmt hem) heeft een afwezen van twaalf jaaren,
uwen Vader zo onkennelyk kunnen maaken?

TRAUENSTEIN.

O, bedroefde Vader is het moogelyk, dat gy het
my vergeeven kund?

W A L L E N T H A L.

Ik denk aan niets, als aan de vreugden over u le-
ven;

H E N R I Ë T T E.

Omarm my doch myn Broeder! (zy omarmen El-
kander)

TRAUENSTEIN.

O, myn bedroefde henriëtte! (tegen Vrouw van
Wallenthal die hy de hand kust) genadige Vrouw
Moeder, vergeeft gy u zoon, en beloofd gy hem, u
zyn kinderlyke eerzucht te vergeeten — (tegen wend-
heim) ach met welke oogen moet gy my aanzien,
Heer graaf! hoe zeer heb ik u door myn onwaar-
dige argwaan, door myn rasende toorn belcedigt!

W E N D H E I M.

Spreekt niet meer daar van lieve vriend! maar ik
geloof nog heeden een droom te zien, hoe is het
moogelyk, dat gy ongeagt alle de narichten van uwe
dood, noch in het leven zyt?

T R A U -

T R A U E N S T Y N .

DeWond Arts hielt myn wonde eerft voor doodelyk, maar by het andere verband gaf hy my hoop—het leven was my eeven zo schrikkelyk, als de dood, de gevoelige rouw kwelde my, ik geloofde, het gezigt van myn beleedigde Vader, en mynen door my ontèerde Famielje, niet te kunnen verdraagen, ik befloot, by my zelve, om u niet weeder te zien, om in een ander Waereld deel myn overig leven te voleynden, — ik geloofde myn dood, zoude mynen liever zyn als myn leven, ik zond een bediende, daar ik my op verlaate konde, met het bericht van dezelve, hier na toe, en dit waar de oorzaak van zo veel Smerten, — bedroefde Vader, hebt gy dit my ook Vergeeven?

W A L L E N T H A L .

Gy hebt my veel droefheid veroorzaakt, maar gy Schenkt my nog meer Vreugde.

T R A U E N S T Y N .

Alte goede Vader! — Zulk een Vader heb ik kunnen beleedige.

W A L L E N T H A L .

Maar door welk een geluk, voor ons alle; hebt gy dit Schrikkelyk befluyt laate vaaren?

T R A U E N S T Y N .

▲ch, het beroude my wynig dagen daar na, ik
waar

waar Vreemd in de Waereld, zonder Vader, zonder Sufter zonder Vriend, welk een Schrikkelyk uytfigt! — myn bediende kwam te rug, en fette zig by my needer, terwyl hy my naricht gaf van de traanen die gy over myn dood geweent had— ik zoude terftond tot u gevloogen hebben, wanneer het my moogelyk geweest had, maar myne Wonde, en eenkoorts die tweemaal weeder keerde, maakte het my Onmoogelyk, nauwlyks waar ik in ftad om te ryzen, als ik my tot u op de weg maakte, maar ik wilde my by u niet Eer bekend maaken, voor dat ik u alle myne mifflagen bekend gemaakt hadden, ik wilde eerft onbekend getuyge zyn, of het moogelyk was, dat gy uwe Strafbaaren zoon alles vergeeven zou kunnen, — ik kwam onder een vreemde naam hier, en ik heb gezien dat ik de Goedaardigfte onder alle Vader en heb.

V R O U W V . W A L L E N T H A L .

Heer graaf, ik weet u hart is zo Edel als dat gy aan de beleediging niet gedenke zult, die uyt onweetendheid van uftaat, en uyt de Voorzorge voor het welzyn van myn Famielje gefproote zyn,

W E N D H E I M .

Genadige Vrouw, ik denk niet meer aan beleediging, wanneer men wenfcht, dat ze niet gefchied waaren.

T R A U E N S T E I N .

Maar, heer graaf, waarom zo needergeflaagen? zo diepzinning?

W E N D .

66 DE VRIEND EN VYAND, &c.

W E N D H E I M.

Lieve Vriend; waarom moeft dit wonderbaarlyk ?
geval, niet een paar uur zig eer ontknoopen? (hy
ziet *Henriëtte* zugtend aan, zy keert haar om, om
haar traane te verbergen.)

F R E Y B E R G.

Vreest niet, myn bedroefde *Henriëtte*, dat ik
gebruyk van dit Papier (hy haalt het *Contrakt* uit
zyn *Zak*) maaken zal, dat gy niet ondergefchree-
ven zoud hebben, wanneer gy dat geweete had,
dat gy nu weet, (hy geeft haar het *Contrakt* te
rug) geef hen nu u hand, die u hert heeft — ik
ben gelukkig genoeg, nu gy gelukkig zyt.

W E N D H E I M (omarmt *Freyberg*.)

Grootmoedige man; mocht u doch de Hemel hee-
den de Waardigfte gemalin in de armen voeren (hy
nadert *Henriëtte*, neemt haar hand en kust ze; zy ziet
hem goedig aan) O, hoe gelukkig ben ik! — (tegen
Wallenthal) had gy zomtyds, zulke goede gedachten
tegen my, Heer van *Wallenthal*! durf ik heeden,
wel dit gantsche geluk, mynes levens van uwe hand
Verwachten?

W A L L E N T H A L.

Hoe kan ik myn liefste Vriend myn Dochter wy-
geren? (tegen *Vrouw van Wallenthal*.) en wat zegt gy
myn lieve gemalin?

V R O U W. V. W A L L E N T H A L.

Ik Verheug my, alles vereenigt zig voor u.

W A L L E N T H A L. (lacht)

En gy myn dochter?

H E N R I Ë T T E.

Ik durf niet Spreken *Vader*; gy kend myn hert;

E Y N D E N.